

prosa

bladet

1/2025

BALLERUP_ALLEY.

Der/er_stadig()
liv_i
den//danske_IT-hub

Kæmp_som_en//pige!
Multiplayerspil
rettet()
mod_piger

Raspberry_Pi.
For//legebørn_og
nørder

”

Jeg kan gøre, hvad jeg vil. Jeg kan lave en "Simmer" med enhver type, hudfarve, hår. Det er et af de spil, der er lettest at tilpasse.

Content-udvikleren Maxime (Xmiramira) om spillet Sims, der fylder 25 år. "Det virtuelle dukkehus" er en af de største spilsucceser nogensinde med 85 millioner spillere til det nye Sims 4. Det er blevet et helt begreb, med sproget Simlish og fans der kalder sig "Simmers".

”

Det er meget sandsynligt, at der vil være endnu en AI-revolution i løbet af de næste tre til fem år på grund af begrænsningerne i de nuværende systemer. Hvis vi i sidste ende ønsker at bygge ting som husholdningsrobotter og helt selvkørende biler, har vi brug for systemer til at forstå den virkelige verden.

Yann LeCun, AI chefforsker hos Meta og en af de syv såkaldte "AI-Goodfathers", om begrænsningen i sprogmodeller og behovet for nye gennembrud, for at systemerne kan forstå og interagere med den fysiske verden.

”

EU har travlt. Danmark har travlt. Vi står i akut fare for at blive kørt helt og aldeles over og agterud i forhold til den vilde tech-oprustning, der foregår mellem USA og Kina.

Niels Bertelsen, formand i PROSA, i Altinget.dk om udviklingen hos tech-giganterne efter Trumps indsættelse som præsident i USA.

VENDER AI OP OG NED PÅ ARBEJDS-MARKEDET? OH YES, SIGER NY RAPPORT

Den massive stigning i brugen af ChatGPT og andre former for generativ AI er godt i gang med at sætte et stort aftryk på vores arbejdsmarked.

Det viser et nyt internationalt studie, som konkluderer, at AI overtager en række arbejdsopgaver, mens der også bliver skabt nye jobs andre steder.

Undersøgelsen har kigget på tre millioner freelancejobs, der er blevet udbudt på internationale freelanceplatforme før og efter november 2022 – altså før og efter lanceringen af ChatGPT.

Hvis man kigger på opgaver, som ChatGPT nemt kan overtage – for eksempel oversættelser, skriveopgaver og simpel programmering – er antallet af udbudte freelancejobs faldet med cirka 24 pct.

"Vi står potentielt set foran store ændringer. Når vi over to år ser, at antallet af udbudte job er faldet med en fjerdedel på de mest AI-udsatte områder, er det selvfølgelig markant. Desuden har vi næppe set den fulde effekt endnu, da freelanceområdet bliver hurtigere påvirket end resten af arbejdsmarkedet," siger Johanna Einsiedler, der er ph.d.-studerende på Social Data Science ved Københavns Universitet og medforfatter på studiet.

Undersøgelsen viser også, at der er kommet større efterspørgsel efter andre jobtyper. Det gælder for eksempel opgaver inden for maskinlæring, kreativ skrivning og udvikling af chatbotter.

Lidt af hvert...

Bye bye, hjemmearbejde

Hvis du i ny og næ godt kan lide en arbejdsdag på hjemmekontoret, skal du ikke arbejde hos Dell i USA.

Den amerikanske IT-gigant har nemlig lagt linjen om, og nu er reglen, at alle medarbejdere skal møde ind på kontoret fem dage om ugen. Det skriver Business Insider.

Idéen om hybrid-arbejde går nemlig på pension fra 3. marts, lød det i slutningen af januar i en mail fra Dell-topchef, der hedder Michael Dell, til de ansatte.

Selvom teknologien har gjort det muligt for os at kommunikere på afstand, er den menneskelige interaktion nemlig altid hurtigere, mener direktøren.

"En tredive sekunders samtale kan erstatte en e-mail frem og tilbage, der varer i timevis eller endda dage," lyder det i Michael Dells besked til de ansatte.

Hvis man er en af de Dell-arbejdere, der bor langt væk fra et af de amerikanske kontorer, er der dog stadig mulighed for at benytte sig af hjemmearbejde, fastslår virksomheden.

Tidligere har blandt andre Amazon og AT&T også meldt ud, at man forventer, at medarbejderne er på kontoret hele ugen.

Meta og Amazon vinker farvel til diversitetsprogrammer

To af de store tech-giganter – nemlig Meta og Amazon – trækker nu stikket på deres programmer for diversitet og ligestilling. Det skriver Reuters.

Der er tale om selskabernes såkaldte DEI-programmer ('diversity', 'equity' og 'inclusion'), som nu trækkes tilbage. Samtidig melder Google, at virksomheden dropper sit mål om at ansætte mere mangfoldigt, skriver The Guardian.

Tech-giganterne lægger sig i slipstrømmen af andre amerikanske virksomheder, der den seneste tid har skrottet eller skåret betydeligt ned på deres diversitetsprogrammer. Det gælder blandt andre Ford, Walmart, Harley-Davidson og McDonalds.

De ansatte i Meta, der står bag Facebook og Instagram, fik i januar besked om forandringerne i en intern meddelelse.

"Det politiske og juridiske landskab omkring diversitet, lighed og inklusion forandrer sig i USA," skrev Janelle Gale, der er HR-vice direktør i Meta, blandt andet i meddelelsen.

Fællesskab og inklusion er brændstoffet bag IT-udvikling

TEKST
Nicolai Scharling
FOTO
Jakob Boserup

Hvorfor er der ikke multiplayer-spil for piger?

Det spørgsmål stiller Camilla Wolden-Ræthinge i en artikel her i bladet. Hun forlod spilbranchen i 2009 og vendte i 2021, da hun til sin store overraskelse opdagede, at udvalget af spil rettet mod piger stadig er begrænset.

”Hvorfor skubber vi dem i armene på sociale medier?” spørger hun. Gaming er nemlig ofte indgangen til en karriere og interesse inden for IT og tech.

Men når en stor del af de piger, som har spillet flittigt i de yngste år, pludselig fravælger spillene, snydes de, IT-branchen og IT-udviklingen samtidig for en masse godt og vigtigt.

I stedet siver de ud på passive sociale medier, hvor det at følge, dele og like er det aktive omdrejningspunkt.

For mange drenge og unge mænd er gaming netop en indgang til fællesskab, samarbejde og nysgerrighed. Det stimulerer en helt anden interesse for IT-fag og teknologiforståelse. Gamerstole, headsets og multiplayer-spil udvikler og danner venskaber.

Hvorfor skal piger og kvinder snydes for den oplevelse? Eller rettere, hvorfor har spilbranchen endnu ikke helt forstået at sætte turbo på og udviklet et marked, som Instagram, TikTok, filmindustrien og streamingtjenester kender og udnytter effektivt?

Camilla Wolden-Ræthinges bud er 'fight like a girl', som også er navnet på det multiplayer-spil til piger, hun arbejder på. Kæmp som en pige. Piger vil måske ikke i samme grad skyde og smadre som drenge i teenageårene. Måske vil de kæmpe med andre våben. Måske med fokus på sociale skills og at skabe noget. Det behøver ikke være kedeligt.

Camillas bud er et vigtigt indspark til en stolt dansk tradition – nemlig udvikling af spil, som sætter kæmpestore aftryk i det voksende globale marked på mange, mange milliarder af dollars. Spil, som er blevet til som en del af en kultur og fællesskab mellem venner. Hvilket illustreres så fint af tv-dokumentaren ”Loading – historien om Danmarks spilpionerer”. Serien ligger på DR og fortæller i fire afsnit om den ukuelighed, kreativitet og tro, som skabte spilsuccesser fra Hugo til Hitman og Subway Surfers.

Binært fortalt:

01000101 01101110 01100100 01101110 01110101 00100000 01100101 01110100 00100000 01100110 01100001
01101110 01110100 01100001 01110011 01110100 01101001 01110011 01101011 00100000 01101111 01100111
00100000 01100110 01100101 01100100 01110100 00100000 01101110 01110101 01101101 01101101 01100101
01110010 00100000 01100001 01100110 00100000 01010000 01010010 01001111 01101011 01000001
01100010 01101110 01100001 01100100 01100101 01110100

PROSAbladet
Vester Farimagsgade 37A,
1606 Kbh. V, telefon 33 36 41 41
[prosabladet@prosa.dk]

Redaktion:
Ansvarshavende redaktør
Nicolai Scharling
Journalist Maria Trustrup
Udkommer næste gang:
Uge 15, 2025.
Deadline for debatindlæg:
Uge 12, 2025.
Redaktionsudvalg:
Hanne Lykke Jespersen
(formand),
Peter Ussing
Mona Petersen Skriver
Ida Thoft Christiansen
Ingelise Klingenberg
Julian Teule.
[redaktionsudvalg@lister.prosa.dk]
Design og layout:
THINKcreative
Forsidefoto:
Jacob Boserup
Maria Trustrup
Tryk:
Jørn Thomsen Elbo

Spillene er en del af fundamentet under Danmarks IT og tech-muskler. Fællesskabet om at skabe og nørde udspringer nemlig ofte af kærligheden til spil.

Hvorfor skal pigerne ikke med i den udvikling – eller rettere, hvorfor investeres der ikke mere i at få dem med og tale til dem?

En af de kvinder, der har fundet vej til IT-branchen, er 26-årige Ida Thoft Christiansen, som du også kan møde her i bladet.

Hun elsker tech. Elsker at være kreativ og at skabe.

Men samtidig står hun også med en tvivl i maven. For hvordan udvikler den branche, som hun nu er en del, sig i disse år? Hun frygter, at det ikke er til det bedre. At tech-giganterne trækker i den gale vej.

Et af Idas eksempler er, at Meta, der står bag Facebook og Instagram, har trukket alle diversitetspolitikker tilbage. En uhyggelig udvikling, der lægger sig i slipstrømmen af stemningen i USA efter 20. januar, hvor der er igangsat en form

**//JEG KAN NOGLE GANGE
GODT VÆRE LIDT ÆRGERLIG
OVER AT VÆRE EN DEL
AF TECH-INDUSTRIEN//**

for klapjagt på al diversitet og ligestilling.

Derfor bringer dette blad også en guide til at rumme kolleger og diversitet på arbejdspladsen.

Om det så er diagnoser, køn eller seksualitet, viser alle undersøgelser nemlig, at vi profiterer af diverse arbejdspladser og kollegialitet. Faktisk er kulturen i IT-faget bygget op om fællesskab og inklusion inden for nørdede subkulturer fra hacking til udvikling af open source.

Det er fundamentet under IT-udviklingen.

Samarbejde, kreativitet og fællesskab. Alle inklusiv.

NB: Og lad os lige genkalde billedet fra Donald Trumps indsættelsesceremoni 20. januar:

Udover verdens rigeste menneske Elon Musk deltog flere andre fra big tech patriarat – blandt andre Mark Zuckerberg, Jeff Bezos, Sam Altman, Tim Cook, Shou Zi Chew og Sundar Pichai.

Eller sagt på en anden måde: Twitter/Tesla/SpaceX, Meta, Amazon, Apple, OpenAI/ChatGPT, TikTok og Google.

Eller sagt på en tredje måde: Twitter, Facebook, Instagram, YouTube og TikTok var langt henad vejen æresgæster.

Det er de største sociale medier, som ellers i 2024 var under stadig kraftigere beskyldning, kritik og med voksende krav om regulering og ansvarlighed fra regeringer og borgere i hele verden.

Medier, som stjæler timevis af daglig tid og fokus fra de fleste – især unge mennesker – og ved hjælp af mekanismer, som udnytter vores hjernes svagheder i forhold til at sige fra. Særligt grelt hos de hjerner, som endnu er ved at blive formet i børne- og teenageårene. Deres apps har kunnet høste og udnytte den mest personlige data frit og tjene absurde formuer ind til ejerne. Men nu står de foran regulering, krav, forbud og kontrol.

Deres modtræk kunne ses 20. januar.

Nu troner de tæt på verdens mest magtfulde embede – som taler om dominans, opgør med diversitet og en klimakrise, som skal brændes af i fossile brændstoffer. Der kan meget vel være en mørk og en lys side af tech lige pludselig.

Silicon Vall... Ballerup!

Lever IT-hubben stadig, eller er det på tide med et nyt slogan til Lautrupparken?

Lautrupparken i Ballerup er blevet kendt som Danmarks svar på Silicon Valley. IT-virksomheder ligger side om side, og tusindvis af IT-folk har deres daglige gang i erhvervsområdet.

Siden 1960'erne har Lautrupparken været en IT-hub – men hvordan står det til i dag?

De seneste år har flere af de store IT-selskaber sagt farvel og tak til Ballerup for i stedet at bosætte sig i centrum af København. Det er her, medarbejderne helst vil arbejde, lyder begrundelsen.

Kritiske historier om et døende erhvervsområde har fyldt i IT-mediernes, men spørgsmålet er, om det er hele sandheden?

Nej, lyder svaret – ikke så overraskende – fra borgmesteren. Han er ikke enig i præmissen om, at Lautrupparkens storhedstid er overstået. Tværtimod.

PROSAbladet er taget på besøg i IT-mekkaet vest for hovedstaden – for hvordan startede det hele egentlig, dengang Lautrupparken bare var en pløjemark? Vi tager temperaturen på situationen i Danmarks Silicon Valley – og vi tager et kig på visionerne, der skal præge området de næste 20 år.

”Prøv at se dig omkring, der er biler over det hele – så det kan vist ikke passe, at alle er flyttet herfra.”

Jesper Würtzen standser op og peger rundt. Vi går en tur rundt i Lautrupparken i Ballerup, hvor han er borgmester, og de overfyldte parkeringspladser er et billede på, at jeg – journalisten på PROSAbladet – godt kan skyde en lang pil efter at få dokumenteret den historie, som mange før mig har skrevet om erhvervsområdet i Ballerup.

Nemlig at Lautrupparken, der i årtier har været centrum for mange af de største IT-virksomheder i Danmark, langsomt er ved at miste gnisten og blive et stendødt område.

Det er en præmis, som borgmesteren på ingen måde køber ind på.

Lautrupparken er stadig et attraktivt og levende IT-område, og hver dag går omkring 20.000 mennesker på arbejde i en af de virksomheder, der bor her.

Og borgmesteren har i hvert fald ret i én ting. Her er *virkelig* mange biler. Parkeringspladserne er fyldte, og langs vejene står bilerne også som perler på en snor.

Ergo: Der er ret mange mennesker, der hver dag kører til Lautrupparken for at arbejde, og på den måde er de endeløse bilrækker med til at bevise borgmesterens pointe.

IT-virksomheder som KMD, Atea, GN og EG bor i dag i Lautrupparken – som udover IT også har fokus på fintech og medico med selskaber som Topdanmark, Tryg og Novo Nordisk.

”Nogen siger, at det er den kvadratkilometer, der bidrager mest til bruttonationalproduktet i Danmark. Jeg ved ikke, om det passer, men man kan i hvert fald sige, at alle vores penge går igennem området, for Nets ligger her jo også,” siger Jesper Würtzen.

Vi kommer tilbage til, hvordan Lautrupparken ser ud i dag – for selvom borgmesteren gerne vil overbevise mig om, at jeg står midt i et attraktivt erhvervsområde, kan jeg ikke lade være med at tænke, at de mange parkeringspladser, halvkedelige kontorbyggerier og lange, grå veje ikke er det mest inspirerende miljø at arbejde i.

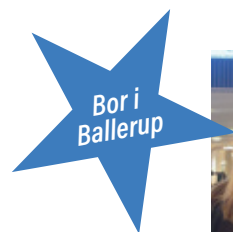
Men inden Jesper Würtzen får lov til at komme med sin forsvarstale for Lautrupparken, skal vi en tur tilbage i historien.

For hvordan gik det egentlig til, at en mark i Ballerup blev Danmarks Silicon Valley?

Den helt rette til at svare på det spørgsmål er Ove Dalsgaard.

**WORLD TRADE CENTER BALLERUP:
"For mig betyder det utrolig meget, at jeg ikke skal køre ind til byen"**

I september 2014 åbnede World Trade Center Ballerup, og i dag er bygningen et kontorhotel med 130 virksomheder, konferencecenter og et sundhedscenter med 20 klinikker.

World Trade Center er en global organisation, der i dag har 320 lokationer i 90 lande.

"Jeg ser det som en stor fordel, at du har alt lige ved hånden. Du kan tilbyde dine medarbejdere sundhed tæt på, de kan handle på vejen hjem mv. Og så er der en god infrastruktur i forhold til buslinjer fra Ballerup og Malmparken," siger **Henriette Bjerg Persson**, der er direktør i World Trade Center Ballerup.

Grafik fra visionsplan for Laurruparken: Urban Creators og Cobe

Ballerups tidligere bykonge. Ham, der var borgmester, inden Jesper Würtzen overtog kæden i 2012.

Ove Dalsgaard sad på borgmesterkontoret i 31 år, og når den 86-årige pensionist i dag ser tilbage på sin karriere, er der især tre ting, han er allermest stolt af: Ballerups bykvarterer, Ballerups Super Arena – og ja, du har måske gættet det – Lautrupparken.

”Det allerførste politiske møde, jeg var med til, var i 1964, og det handlede om Lautrupparken,” fortæller Ove Dalsgaard.

I 1964 er Ove Dalsgaard lige flyttet til Ballerup. Han kommer oprindeligt fra Varde, men blev forelsket i København, og da parret blev gift, bosatte de sig i Ballerup. På det her tidspunkt ser Ballerup helt, helt anderledes ud, end det gør i dag. Mange af boligområderne er ikke skudt op endnu, men Ove Dalsgaard og de mange andre unge familier, der rykker ind, er med til at bygge kommunen op.

Og det gælder også Lautrupparken.

Ove Dalsgaard, der hele livet har været socialdemokrat, kommer hurtigt ind i kommunalbestyrelsen, og da Kaj Burchardt bliver borgmester i 1967, bliver Ove Dalsgaard borgmesterens tætteste sparringspartner – og i 1981 overtager han så selv borgmesterposten.

Men tilbage til Lautrup. For en af de ting, som Burchardt og Dalsgaard bruger en stor del af deres tid på, er at lægge linjerne for det nye erhvervsområde i kommunen. I 1963 havde Ballerup Kommune købt to gårde – Lautrupgård og Borupgård – og jorden, der hørte til.

Det er her, at det nye, spirende erhvervsventyr skal høre hjemme.

Det er vigtigt, at der kommer arbejdspladser til byen, så alle de nye beboere ikke skal rejse ud af kommunen, når de skal på job.

”Og vi er enige om, at vi skal lave noget helt unikt,” siger Ove Dalsgaard.

Det unikke er, at Lautrupparken skal bestå af store grunde, der huser store hovedkontorer – og det skal være moderne virksomheder, som har fokus på fremtiden.

Ikke noget med store produktionshaller, lagerhoteller eller transportvirksomheder.

”Det har krævet sin mand at holde fast i den strategi i 31 år. For der har jo været op- og nedture i konjunkturerne, og der har været perioder med arbejdsløshed, hvor vi ikke kunne sælge grunde – og hvor det ville have været let at få en vognmandsforretning ind,” siger Ove Dalsgaard.

”Men vi havde is i maven, og vi var fast i kødet på, at det var den rigtige strategi, vi havde lagt.”

Idéen er, at det især er IT-virksomheder, der skal rykke ind i det nye område.

Og det kan måske virke lige science fiction-agtigt, for

Ove Dalsgaard var borgmester i Ballerup fra 1981 til 2012.

husk på, at vi er i 1960'erne og 1970'erne, og Ove Dalsgaard og kollegerne på rådhuset har ikke engang selv en computer på deres kontorer.

Men fremtidens erhverv er tech – og inspirationen kommer især fra Silicon Valley, hvor Ove Dalsgaard rejser til og tager gode idéer med hjem fra.

Derudover spiller Christian Rovsing også en stor rolle. IT-iværksætteren, der har sat store aftryk på udviklingen af hele den danske IT-branche, rykker som en af de første ind i Lautrupparken med sit IT-selskab.

Rovsing er med til at hive flere IT-virksomheder til området, og stille, men sikkert, bliver Lautrupparken fyldt op med store erhvervsbygninger.

Imens Ove Dalsgaard sidder på borgmesterkontoret, er han med til at sælge en masse grunde til virksomhederne. Og hvis der er én ting, han især har lært af den proces, er det, at man ikke skal være bange for at stille krav.

”Det var jo kommunen, der ejede jorden – og det var vigtigt, at vi stillede krav til dem, som vi solgte grundene til,” siger Ove Dalsgaard.

I dag ejer kommunen ikke længere jorden i Lautrupparken, og det er derfor sværere at styre, hvem der rykker ind og ud af bygningerne.

Men i Ove Dalsgaards tid har han magten til at sætte en retning, og han danner en IT-klynge – inden ordet ”klynge” overhovedet var noget, man snakker om.

Bor i
Ballerup

Foto: KMD/PR

KMD:

"Nogle vil måske synes, at Ballerup ligger for langt fra det pulserende liv i hovedstaden"

KMD har haft kontor i Lautrupparken i flere årtier, og placeringen er faktisk "ikonisk" for IT-virksomheden, siger **Jette Singleton**, der er Head of People & Culture i KMD. I dag har Ballerup knap 800 ansatte på hovedkontoret i Lautrupparken.

"Vi oplever i vid udstrækning, at den yngre generation faktisk efterspørger nogle levende og inspirerende fysiske rammer, og her ved vi, og tror vi på, at Ballerup kan være det sted, for i sidste er det ikke placeringen eller de røde mursten, som skaber liv eller inspiration. Det er de mennesker, der går ind og ud ad dørene hver dag."

Selvom den tidligere bykonge er med til at afgøre, hvilke virksomheder der bliver en del af Lautrupparken, er der især én ting, som borgmesteren ærgrer sig over. Mange af de store kontorbygninger i Lautrupparken er nemlig ikke just nogle arkitektoniske perler, og samlet set gør det, at området i dag ikke er særlig spændende at bevæge sig rundt i.

"Vi var ikke stramme nok til at forlange noget mere af virksomhederne. Og jeg ville ønske, at udtrykket herude havde været et andet," siger Ove Dalsgaard.

Da borgmesteren på et tidspunkt stod i spidsen for at få udviklet nye boligområder i Ballerup, blev det skrevet ind i lokalplanen, at en vis sum skulle afsættes til integreret kunst.

I Lautrupparken var der ingen retningslinjer – og derfor er der ikke meget kunst i området i dag.

"En af bygningerne fik faktisk nogle kakler sat på, som var lavet af kunstneren Margrete Sørensen. Det gjorde den helt unik i forhold til mange andre erhvervsbygninger," fortæller Ove Dalsgaard.

"Men sidste år fjernede man de her kakler og pudsede bare væggen op og malede det hele hvidt. Det, synes jeg, simpelthen er en katastrofe."

En ting er, hvordan bygningerne ser ud, noget andet er, hvad der gemmer sig indeni dem.

Og her lykkedes det Ove Dalsgaard og co. at få IT og tech ind i husene. Allerede i 1970'erne begyndte Ballerup at kalde Lautrupparken for "Danmarks Silicon Valley".

I dag kan Ove Dalsgaard ikke huske, om det var ham selv, en journalist eller en helt tredje, der første gang foreslog, at området skulle have Silicon Valley-mærkatet plastret på sig. Men ifølge den tidligere borgmester har det været et godt brand for Lautrupparken – og det gjorde det nemt at markedsføre området.

Jesper Würtzen, der er socialdemokrat, har været borgmester i Ballerup siden 2012.

Foto: Ballerup Kommune

Og nu spoler vi tiden frem til i dag. For hvordan går det så med Danmarks Silicon Valley?

Overordnet set ret godt, lyder det fra den nuværende borgmester.

Han er med på, at der af og til er nogle virksomheder, der flytter væk fra Lautrupparken – men han understreger også, at der er mange, der flytter til, og at flere virksomheder vælger at udbygge deres kontorer i området.

Jesper Würtzen er typen, der helst snakker om osten. Ikke om hullerne i den. Og når jeg – journalisten på PROSAbladet – igen og igen spørger til, om det ikke er irriterende med alle de negative historier, og om det ikke er et problem, at en stor IT-virksomhed som Visma flytter væk, holder han fast i sit svar: Lautrupparken er stadig et attraktivt område.

"Folk vil helst høre dårlige fortællinger, så de der historier er selvfølgelig svære at ryste af sig. Men jeg tænker, at man jo i stedet for at spørge, hvorfor nogle vælger at flytte herfra, kunne snakke med alle dem, der er glade for at være her," siger Jesper Würtzen.

Da borgmesteren tiltrådte i 2012, var der 39.000 arbejdspladser i hele Ballerup

Foto: Ballerup Stadsarkiv

Foto: Jeppe Carlsen/Atea/PR

Bor i
Ballerup

ATEA:

"Vi oplever heldigvis ingen rekrutteringsudfordringer i Ballerup"

Atea har i dag omkring 750 ansatte på lokationen i Lautrupparken, hvor IT-virksomheden har haft hovedkontor i to årtier.

Ifølge **Karina Tewes**, der er HR-direktør i Atea Danmark, er det vigtigt at være en attraktiv arbejdsplads, hvis Atea skal kunne tiltrække de rigtige talenter.

"De fysiske rammer er afgørende i denne ambition. Vores bygning er indrettet med moderne faciliteter, der styrker både trivsel og samarbejde – fra et velkomstområde med baristaer og et fitnesslokale til små stillerum og et stort lokale til fredagsbaren."

Kommune. I dag er der 53.000, og 20.000 af dem ligger i Lautrupparken.

"Så helt skidt er det jo ikke," siger han.

Og ja, det kan godt være, at der er mange, der gerne vil arbejde midt i Københavns centrum – men det er altså ikke alle, påpeger Jesper Würtzen.

"Det kan være rigtig bøvlet at komme ind til byen – men det er nemt at komme hertil," siger borgmesteren.

"Jeg plejer at sige, at vi rekrutterer fra hele Sjælland. Så måske vil de helt unge gerne arbejde inde i byen, men når man har fået familie og bor et eller andet sted væk fra hovedstaden, så er det meget nemmere at komme til Ballerup end til city, hvis man kører i bil."

Selvom Lautrupparken anno 2025 ifølge borgmesteren klarer sig ganske godt,

er han også med på, at der er udfordringer – og at kommunen har en rolle at spille, når det gælder om at sikre, at området også er attraktivt, når vi kigger mange år ud i fremtiden. I 2020 lavede Ballerup Kommune derfor en visionsplan for Lautrupparken.

Det er ikke en fasttømret plan, hvor der følger et stort budget med, men planen lægger linjerne for de visioner og drømme, som kommunen har for området.

"Lautrupparken har potentialen for at sætte helt nye standarder for, hvad innovative erhvervsområder er og kan tilbyde i fremtiden," lyder de indledende ord i visionsplanen.

Planen stiller skarpt på flere forskellige områder – blandt andet infrastruktur, klima og ikke mindst byrum.

For hvis der er én ting, som Lautrupparken lider under – og som vi allerede har været inde på et par gange i den her artikel – så er det, →

Bor i
Ballerup

Foto: Danoffice/PR

**DANOFFICE IT:
"Vi valgte at
have kontoret i
Ballerup baseret
på den geografiske
placering"**

Danoffice IT, der har hovedkontor i Svendborg, har siden foråret 2022 også haft kontor i Lautrupparken, og i dag er der cirka 120 medarbejdere på adressen.

"Vi valgte at have kontoret i Ballerup baseret på den geografiske placering i forhold til at have medarbejdere, der bor bredt rundt på Sjælland, men også på grund af en veludbygget infrastruktur og muligheder for offentlig transport," siger **Kristian Skjærven**, der er Vice President for Global Business i IT-virksomheden.

at bylivet og miljøet i Lautrupparken ikke er det mest spændende, der findes. Når klokken har rundet fyraften, så triller alle hjem, og der er derfor intet liv om aftenen i det store erhvervsområde. Det vil både kommunen og virksomhederne gerne have lavet om på. "Vi vil gerne prøve at skabe noget mere liv. Det vil vi gøre ved at skabe noget fortætning – både med boliger og med cafémiljøer, hvor folk kan mødes," siger Jesper Würtzen.

"Det bliver selvfølgelig ikke det samme som at sidde inde i Nordhavn eller på Islands Brygge, men vi vil gerne skabe nogle steder, hvor folk kan mødes på tværs."

Det er ikke kommunens opgave at drive café, og i dag ejer kommunen som sagt heller ikke grundene i området.

Det er altså mange ting, som kommunen ikke kan styre, men der er en god dialog med grundejerne og virksomhederne – og så er det også vigtigt at understrege, at man ikke kan lave alting om fra den ene dag til den anden. Det gælder også alle de mere eller mindre halvkedelige byggerier, der er i Lautrupparken.

"Vi har det, som vi har, og vi kan jo ikke rive det hele ned og bygge det om. Så derfor må vi også sige, at det er noget, der skal ske i etaper," siger Jesper Würtzen.

Borgmesteren drømmer om, at der fremover vil være vækst i Lautrupparken, og at der også vil flytte flere og flere folk til, i takt med at der bliver bygget boliger i området.

Der er allerede flere boligprojekter, som er færdige, og DTU, som har et stort campus i Lautrupparken, har også fået opført et kollegie til en masse af de studerende. Hvis man spørger Ove Dalsgaard, der tidligere sad for bordenden i kommunen, er boliger ikke nødvendigvis den rigtige vej at gå.

Han udtaler sig helst ikke om byggerier, men han lufter alligevel, at det ikke ville være boliger, som han ville satse på i Lautrupparken.

"Jeg ville satse på at sikre, at det fortsat er et stort erhvervsområde – og hvis der skal

ske en omdannelse, så skal det ske til fremtidens erhverv," siger Ove Dalsgaard.

For den tidligere borgmester har bøn til sine efterkommere: Vær modig og vær opmærksom på fremtiden.

IT var fremtiden, dengang han sad med magten – og det helt store spørgsmål er, hvad det næste bliver?

"Jeg ved ikke, hvad det bliver, men jeg har altid sagt, at det vigtigste er, at man holder øje med, hvad det næste store bliver," siger Ove Dalsgaard.

"Man skal reservere plads til det, som vi måske ikke ved, hvad der endnu – og man skal tænke det ind i ommøbleringen af Lautrupparken, så man om 10-15-20 år ikke har forspildt chancen, men er med på det næste nye. Det er vigtigt, at vi fastholder visionen om, at det er fremtidens erhverv, der skal ligge her."

Den tidligere borgmester har godt lagt mærke til, at der i de seneste år har været lidt for mange "Til salg"- eller "Til leje"-skilte i Lautrupparken.

Dem er han bestemt ikke særlig stor fan af. "Der burde være nogle restriktioner, så vi ikke har alle de skilte stående," siger Ove Dalsgaard med et grin og lægger ansigtet i alvorlige folder igen:

HVORDAN KNÆKKER VI TRAFIK-NØDEN?

Når 20.000 mennesker skal på arbejde stort set det samme sted, er resultatet klart: En kæmpe trafikprop.

Lige siden Lautrupparken blev sat i verden, har logistik og trafik været en af hovedpineerne på rådhuset.

Selvom der ligger en S-togsstation et lille stykke fra Lautrupparken, og der i øvrigt går busser til og fra, er den kollektive trafik nemlig ikke optimal. Det betyder, at mange i dag kører til området, og når tusindvis skal ind via vejene, bliver de fyldt hurtigt til randen.

Men engang var der faktisk en idé på tegnebrættet, der kunne have løst udfordringerne – i hvert fald hvis man spørger den tidligere borgmester Ove Dalsgaard. "Jeg foreslog, om vi ikke skulle lave en højbane. Jeg havde været nede og se en, der var i Düsseldorf," fortæller han. Tanken var at lave et tog, som kørte seks meter over vejen. Det skulle gå fra Malm-

parken S-togsstation og rundt i Lautrupparken, hvor der så skulle være arme ned til alle virksomhederne. På den måde kunne medarbejderne gå direkte fra toget og ind på deres kontor.

Siemens, der havde – og har – kontor i Lautrupparken, ville i første omgang gerne sponsorere højbanen. Ballerup Kommune var også i dialog med DSB, men her var opbakningen ikke særlig stor.

"Det var ikke så populært, at en borgmester i Ballerup ville begynde at lave jernbane," siger Ove Dalsgaard.

Det hele endte med, at projektet ikke blev til noget. Siemens trak sig som sponsor, da de fik en ny direktør, så finansieringen blev usikker, og DSB var ikke med på idéen.

"Så det blev desværre ikke til noget, men wauw, det havde været fantastisk, hvis vi havde fået den højbane. Vi ville virkelig have været forud for vores tid."

I dag sidder den nuværende borgmester, Jesper Würtzen, stadig med de trafikale udfordringer, og spørgsmålet om, hvordan man knækker den nød?

Lige nu er håbet, at Lautrupparken får en såkaldt BRT-bus. BRT står for "Bus Rapid Transit" og er en form for kombi af en bus og en letbane.

BRT-bussen kører på gummihjul, så der skal ikke lægges skinner, som der skal med en letbane, og borgmesterens håb er, at der kommer en linje fra Ishøj til Lyngby, som går igennem Lautrupparken.

"Vi arbejder på at få den her BRT-bus, men det er jo et statsligt anliggende, så vi er afhængige af mange eksterne, hvis det skal lykkes," siger Jesper Würtzen.

"For det giver jo et dårligt image."

Det er vigtigt, at kommunen lytter til dem, som flytter væk, og analyserer de tendenser, der rører sig. Og så skal man ikke lulle sig ind i fortidens gode tider og hvile på laurbærrene, lyder det.

"Det nytter ikke noget. Det, der er gået godt, kommer ikke dårligt tilbage, men man skal være opmærksom på, hvad der sker ude i verden, og hvad fremtiden bringer."

Og hos den nye borgmester er der ingen tvivl om, at Lautrupparken fortsat er et uhyre vigtigt område for Ballerup.

Visionen er en "transformation, der peger ind i fremtiden", som det så fint lyder i kommunens plan.

Det kommer til at kræve investeringer – både fra kommunen og fra virksomhederne – men håbet er som bekendt lysegrønt.

Og borgmesteren er overbevist om, at de mange tusinde, der hver dag tager til Lautrupparken for at arbejde, også vil kunne finde sig et arbejde i området, når vi skruer tiden 20 år frem.

"Da man i sin tid lavede Lautrupparken, var håbet, at man kunne lave fremtidens erhvervsområde. Det er man lykkedes med, og nu arbejder vi på, hvad der skal til, for at vi kan fastholde det." ★

Foto: Visma Enterprise/PR

Flyttet fra Ballerup

VISMA ENTERPRISE: :

"Når arbejdsdagen var omme, var det bare om at komme væk"

I maj 2021 sagde Visma Enterprise farvel og tak til Lautrupparken og flyttede i stedet til et nyt hovedkontor i Carlsberg Byen..

IT-selskabet var egentlig glad for kontoret i Ballerup, men – pointerer Anders René Andersen, der er adm. direktør i Visma Enterprise – så var Lautrupparken ikke et særlig inspirerende miljø at være i.

"Det er lidt for klinisk. Det er i bund og grund bare kontorbyggeri på kontorbyggeri. Så situationen var typisk, at når arbejdsdagen var omme, så var det bare om at komme væk. Du gik ikke lige ned på en café eller en bar med dine kolleger og snakkede videre, for de steder var der jo ikke."

"Nu bor vi midt i et super fedt bymiljø med en masse caféer og andre ting lige i nærheden."

"Jeg er fuldstændig overbevist om, at det er langt nemmere at tiltrække medarbejdere, når vi ligger her i Carlsberg Byen, end da vi boede i Ballerup."

Hvad betyder kønsidentitet?

...vigtigt. **Cis**
...er sig med det køn,
...nd eller kvinde. **Kønso**
...ag, der optræder når en
...træden ikke stemmer o
...se. Følelsen kan for ekse
...t ikke anerkender ens kø
...ortelse for 'lesbian' (le
...el) og 'transgender'
...kønsidentiteter og s
...ksuel. **Nonbin**
...ed et af de trad
...er meget
...sig som - n
...den" eller "I
...ke identific
ronomin
...er til at o
...sempel v
...ans" ell
...elles bet
...er ikke er i øvre
...dslen. Nogle tra
...er sig enten sor
Queer: Gr
...ger uder
...ståelse
...ueer' s
...det bl
...e. I da
...et be
...iser og
...n, seks

Og hvorfor er det vigtigt at vide, når du træder ind på din arbejdsplads?

Nonbinær. Queer. Pronominer.

Der er mange begreber at holde styr på, når det gælder kønsidentitet og seksualitet.

Vi gør dig klogere, så du ved, hvad ord som 'kønsdysfori' og 'ciskønnet' betyder.

Med den viden i hånden kan du være en endnu bedre kollega – og du kan samtidig være med til at sikre bedre vilkår for LGBT+ personer på din arbejdsplads.

TEKST
Maria Trustrup
mbt@prosa.dk
Illustration
ThinkCreative

Du har sikkert hørt om begrebet ”kønsidentitet”, men er du usikker på, hvad det egentlig dækker over?

Grundlæggende handler kønsidentitet om en persons følelse og oplevelse af sit eget køn. Måske føler man sig som mand, som kvinde eller som noget helt tredje.

For mange er det en ny virkelighed, at vi taler om køn og kønsidentitet, og det kan derfor være svært at få greb om de mange nye termer.

Men det er vigtigt, at du klæder dig selv på, for så kan du bedre forstå din kollega – og særligt forstå hvordan de unge på arbejdspladsen tænker. For en stor del af den yngre generation er det nemlig helt naturligt at tale om køn, og det er en selvfølge, at vi alle sammen tager hensyn til andres kønsidentitet og seksualitet.

Og det er i øvrigt med god grund, at vi sætter mere fokus på emnet.

Når en nonbinær eller transkønnet person går på arbejde, er der nemlig stor risiko for, at de har stået i en eller flere svære situationer på grund af deres kønsidentitet.

81 pct. af alle LGBT+ personer har oplevet eller overværet diskriminerende adfærd på deres arbejdsplads, viste en rapport fra LGBT+ Danmark og Boston Consulting Group i 2023. Og det er alt, alt for mange, hvis man spørger Susanne Branner Jespersen, der er sekretariatschef hos LGBT+ Danmark. ”Når fire ud af fem LGBT+ personer oplever diskriminerende eller nedsættende kommentarer på arbejdspladsen, lever vi altså ikke op til vores krav om at sikre et chikanefrit miljø i Danmark,” siger hun.

Det er derfor vigtigt, at der bliver sat fokus på, hvordan arbejdspladser, chefer og kolleger tager hånd om LGBT+ personer.

”Det er under 20 pct. af alle virksomheder, der har en personalepolitik, der afspejler, at de har LGBT+ personer ansat, og det viser jo, at de slet ikke har forholdt sig til emnet,” siger Susanne Branner Jespersen. →

LGBT+ er en engelsk forkortelse for 'lesbian' (lesbisk), 'gay' (bøsse), 'bisexual' (biseksuel) og 'transgender' (transkønnet), og

pluset står for alle andre kønsidentiteter og seksualiteter, der ikke er ciskønnet eller heteroseksuel.

Hvis du er ciskønnet, betyder det i øvrigt, at det køn, du føler dig som, også er dit biologiske køn – altså det køn, som du blev tildelt ved fødslen.

Hvis du ikke selv er en del af LGBT+ miljøet, kan du måske opleve, at det kan være svært at holde rede på de mange begreber. Vi har derfor samlet nogle af de vigtigste betegnelser i en mini-ordbog, så du kan føle dig en smule bedre klædt på.

Derudover er det vigtigt at huske, at du ikke behøver at forstå alting, understreger Susanne Branner Jespersen.

”Det vigtigste er ikke, at man forstår alt omkring kønsidentitet og seksualitet, hvis man er fremmed for det. Det vigtigste er, at man respekterer det,” siger hun.

Det er for eksempel ikke særlig respektfuldt, hvis man lader sin nysgerrighed overtrumfe andre menneskers privatliv.

”Jeg holdt for eksempel nytår et sted, hvor det tredje spørgsmål, min kæreste blev stillet, var, om hun var blevet insemineret for at få sine børn,” fortæller Susanne Branner Jespersen.

”Man bliver som LGBT+ person stillet de mest grænseoverskridende spørgsmål, og folks argument er typisk: ’Jamen, jeg er jo bare nysgerrig.’”

Her bør man have et filter og stille sig selv spørgsmålet: Spørger jeg om det her, udelukkende fordi jeg er nysgerrig, eller er det virkelig noget, der betyder noget for min relation til den person, jeg står overfor?

”Og hvis du virkelig er nysgerrig, så kan du måske prøve at google først,” siger Susanne Branner Jespersen.

”For husk, at det jo ikke er første

gang, at det menneske, du taler med, får stillet det spørgsmål. Det er mere sandsynligt 130. gang.”

Hvis du arbejder sammen med en LGBT+ person, kan det sagtens være, at personen gladelig stiller sig til rådighed for alle mulige spørgsmål – men nogle vil også bare gerne have lov til at være i fred, påpeger Susanne Branner Jespersen.

”Vi taler om en balance for LGBT+ personer på arbejdspladsen i forhold til at være usynlige eller være oversynlige. Altså at man enten er helt usynliggjort, eller at ens seksualitet eller kønsidentitet bliver hele centrum for ens tilstedeværelse – og det er jo også for meget,” siger hun.

Et af LGBT+ Danmarks fokusområder er at styrke vilkårene for LGBT+ personer på de danske arbejdspladser, og organisationen tilbyder blandt andet et medlemskab for virksomheder, som gerne vil skabe en mere inkluderende arbejdsplads. Et tydeligt fokus på diversitet kan først og fremmest være med til at sikre en bedre trivsel – men det kan også gøre virksomheden mere konkurrencedygtig, lyder det.

”Vi står foran et arbejdsmarked, hvor vi har faldende ungdomsårgange, og der bliver rigtig, rigtig stor rift om arbejdskraften. Den generation, der kommer ud på arbejdsmarkedet lige om lidt, gider ikke noget pis. De gider ikke at skulle kæmpe med en arbejdsgiver, der ikke forstår, hvorfor deres køn ikke sidder mellem benene på dem,” siger Susanne Branner Jespersen.

”For dem er det en værdi at komme ind på en arbejdsplads, der har taget stilling til de her ting. Så hvis man gerne vil tiltrække den arbejdskraft, der bliver mindre af, så må man forholde sig til det.” ★

Ordbog

Biseksuel: Biseksuelle personer er seksuelt – og eventuelt også romantisk – tiltrukket af mere end ét køn. Typisk er biseksuelle først og fremmest tiltrukket af personlighed, og derfor er kønnet mindre vigtigt.

Ciskønnet: Ciskønnede personer identificerer sig med det køn, som de blev tildelt ved fødslen – altså mand eller kvinde.

Kønsdysfori: Kønsdysfori er følelsen af ubehag, der optræder når ens krop, CPR-nummer eller fremtræden ikke stemmer overens med ens egen kønsforståelse.

Følelsen kan for eksempel opleves, når andre mennesker ikke anerkender ens køn.

LGBT+: LGBT+ er en engelsk forkortelse for 'lesbian' (lesbisk), 'gay' (bøsse), 'bisexual' (biseksuel) og 'transgender' (transkønnet), og plussed står for alle andre kønsidentiteter og seksualiteter, der ikke er ciskønnet eller heteroseksuel.

Nonbinær: Nonbinære personer identificerer sig ikke med et af de traditionelle og binære køn (mand eller kvinde). Det er meget individuelt, hvad nonbinære personer identificerer sig som – nogle bruger for eksempel pronominerne "de", "den" eller "hen". Fælles for nonbinære personer er, at de ikke identificerer sig med det køn, som de blev tildelt ved fødslen.

Pronominer: De personlige pronominer er de ord, som vi bruger til at omtale hinanden med, og som kan bøjes. Det kan for eksempel være "de/dem/deres", "hun/hende/hendes", "han/ham/hans" eller "den/den/dens"

Transkønnet: Transkønnet er en fælles betegnelse for alle personer, som har en kønsidentitet, der ikke er i overensstemmelse med det køn, de blev tildelt ved fødslen. Nogle transkønnede har en binær kønsidentitet (de føler sig enten som mand eller kvinde), mens andre er nonbinære.

Queer: Grundlæggende repræsenterer 'queer' alt det, der ligger uden for den heteroseksuelle norm og den binære kønsforståelse af, at der kun er to køn (mand og kvinde). Ordet 'queer' stammer fra engelsk og betyder 'sær' eller 'mærkelig', og det blev tidligere brugt som et skældsord mod homoseksuelle. I dag har LGBT+ miljøet taget ordet til sig, og nu er det både et begreb, som kan betegne den enkelte person, men det henviser også til en bredere og ofte også politisk tilgang til køn, seksualitet, kærlighed og livet generelt.

Kilder: LEX, LGBT+ Danmark og Girtalk

LGBT+ Danmark har lavet en stor ordbog, som kan gøre dig endnu klogere – du kan finde hele ordbogen ved at scanne QR-koden.

TRE GODE RÅD:

Sådan er du en god kollega

Hvis du gerne vil være en god kollega og støtte dine LGBT+ kolleger, er der især tre gode råd, som du kan tage med dig.

1. Sig fra, når du hører eller ser noget forkert

Hvis du hører noget, som du ikke synes er okay, så skal du sige fra. Det er nemlig ikke den enkeltes ansvar at sørge for, at der er plads til vedkommende – det er fællesskabets ansvar at sørge for, at der er plads til alle. Husk at du aldrig kan vide, om der sidder en LGBT+ person i rummet. Man kan være transkønnet, uden at nogen opdager det, så hjælp dine omgivelser ved at sige fra, når du oplever noget, der er helt skævt. Hvis du oplever noget diskriminerende eller grænseoverskridende, kan du for eksempel sige: "Jeg synes, at det er ubehageligt, når du omtaler det på den her måde."

Hvis du er i tvivl om, hvorvidt situationen er over grænsen, kan du spørge: "Er jeg den eneste i rummet, der føler et ubehag ved den her samtale?"

2. Bliv klogere sammen med dine kolleger

Inviter nogen udefra til din arbejdsplads, som ved noget om kønsidentitet og seksualitet, og som derfor kan facilitere en god samtale.

De fleste ved meget lidt, og samtidig antager mange, at alle andre har det samme forhold til deres køn, som de selv har. Det er et område, hvor folks fordomme og synsninger virkelig kan få frit løb, og derfor er der risiko for, at samtalen kan blive helt skæv og ubehagelig. Det er derfor en god idé at få hjælp udefra til at facilitere den gode samtale, så du kan blive klogere sammen med dine kolleger.

Du kan for eksempel opfordre din tillidsrepræsentant, din arbejdsmiljørepræsentant eller din leder til at sætte fokus på området og foreslå dem, at de inviterer en ekspert udefra.

3. Få ledelsen til at tage ansvar

Arbejdsgivere er forpligtet til at sørge for et chikanefrit miljø, men når det gælder LGBT+, er det kun et fåtal af virksomhederne, der har politikker på området.

Tal derfor med din ledelse om problemstillingerne, så din arbejdsplads tager et større ansvar.

Det kan for eksempel handle om, at jeres tillidsrepræsentanter bliver klædt bedre på til at håndtere udfordringer for LGBT+ personer, eller at alle slags familieformer bliver anerkendt i jeres barselsregler. Det kan også være, at du opfordrer til, at I indfører pronominer (fx 'hun', 'han' eller 'de') i jeres emailsignatur, eller at det bliver skrevet ind i jeres personalepolitik, at man har ret til at få fri, hvis man skal have kønsbekræftende behandling.

Det kan samlet set gøre, at en LGBT+ personer vil føle sig mere velkomne og anerkendte på arbejdspladsen.

”

**//JEG KAN NOGLE GANGE
GODT VÆRE LIDT ÆRGERLIG
OVER AT VÆRE EN DEL
AF TECH-INDUSTRIEN//**

Da 26-årige Ida Thoft Christiansen startede med at studere software for syv år siden, var IT-branchen et slaffenland af muligheder og gode historier.

I dag er det langt fra altid, at tech-virksomhederne går i en positiv retning, og det er svært at håndtere, når man er ung og ny i branchen.

Sådan lyder det fra den unge softwareingeniør, der drømmer om, at hun med sine tech-skills i hånden kan gøre verden til et bedre sted.

Føler du dig hjemme i tech-branchen?

Det er måske ikke helt nemt at svare på det spørgsmål, men for 26-årige Ida Thoft Christiansen er svaret i hvert fald blevet en smule mudret.

”For mig kan det nogle gange godt være lidt svært at være i tech-branchen, fordi jeg ikke synes, at den altid gør verden til et bedre sted,” siger hun.

Ida Thoft Christiansen arbejder i dag som appudvikler hos IT-konsulenthuset Trifork – og lad os skynde os at sige, at hendes tanker om tech-branchen ikke handler om hendes hverdag på jobbet. Her trives hun, har gode kolleger, et fedt fagligt miljø og sjove opgaver.

Men når den unge softwareingeniør kigger på det store billede, har hun ofte svært ved at identificere sig med den branche, hun er landet i.

”Især lige nu – både herhjemme, hvor det handler meget om gambling, energihandel, våben og sådan nogle ting, og i USA, hvor Meta for eksempel lige har kørt alle deres diversitetsinitiativer tilbage og støtter Trump,” siger Ida Thoft Christiansen og fortsætter:

”Jeg kan godt blive lidt nervøs for den retning, som tech-branchen går i generelt.”

Ida Thoft Christiansen har læst software på Aalborg Universitet. Da hun startede på studiet i 2018, var billedet af tech-branchen et langt lysere og meget mere positivt, end det er i dag.

”Det var ikke, fordi jeg tænkte, at tech var perfekt, dengang jeg startede på universitetet. Men jeg synes bare, at det er gået ned ad bakke siden da, og at tech i dag repræsenterer nogle ting, som jeg ikke så i det tidligere,” siger hun og fortsætter:

”Så jeg kan nogle gange godt være lidt ærgerlig over at være en del af den industri.”

Når Ida Thoft Christiansen kigger frem, drømmer hun om, at hun kan bruge sine tech-skills til at gøre noget godt. Det kunne for eksempel være offentlige løsninger, som hjælper udsatte borgere eller en anden specifik gruppe af mennesker.

Det er nemlig ikke selve IT-arbejdet, som Ida Thoft Christiansen har et problem med – tværtimod. Hun elsker at sidde og nørde, og som mange andre tech-folk kan hun blive helt høj af det dopamin kick, hun får, når det hele endelig spiller i den løsning, hun sidder og arbejder på.

”Det er virkelig fedt, når du har siddet i mange timer og arbejdet på et eller andet problem, og at alle puslespilsbrikkerne så pludselig bliver samlet, og du får kørt dit

HVAD TÆNKER DU?

Har du nogle tanker om den branche, du er en del af – og vil du gerne fortælle om dem? Skriv meget gerne til os på redaktion@prosabladet.dk

program, og det hele bare virker,” siger hun.

”Det er en total 'yes'-følelse, fordi du har arbejdet i så lang tid på alle mulige små ting, og det hele så endelig spiller sammen. Det kan virkelig noget.”

Ida Thoft Christiansen elsker det kreative element i IT-arbejdet, og hun peger på, at det er fedt at skabe og bygge noget nyt.

Når hun går hjem fra arbejde, kan hun godt lide at bruge sin fritid på ting, der ikke foregår på computerskærmen

– fx at være social med venner og familie eller at hækle eller lave noget andet med hænderne. Derudover kan hun også godt lide frivilligt arbejde, og da hun blev færdig på studiet for halvandet år siden, meldte hun sig ind i PROSA og blev aktiv i IT-fagforeningen. I dag er hun blandt andet med i Vest-bestyrelsen og er en del af PROSAbladets redaktionsudvalg.

”Det giver virkelig god mening for mig at være med i PROSA – både fordi jeg godt kan lide at sidde i en bestyrelse og engagere mig politisk, men også

fordi jeg her kan kombinere den tekniske del med noget frivilligt arbejde.”

Ida Thoft Christiansens engagement i PROSA er en af hendes måder at skubbe tech-branchen i en mere positiv retning. ”Jeg tror på, at PROSA kan gøre en forskel for folk, der er i faget, og hvordan branchen generelt er,” siger hun og fortsætter: ”Det er selvfølgelig svært at ændre de helt store ting, men så må vi starte i det små.”

For ja, der er store magter på spil, når det gælder linjerne i tech-branchen

både herhjemme og globalt.

Ida Thoft Christiansen forsøger at sætte sit aftryk ved sit politiske arbejde – og ved at tage stilling til, hvor hun lægger sine timer både nu og fremover.

”Der er helt sikkert arbejdspladser, hvor jeg ikke har lyst til at være, fordi jeg ikke føler, at de gør verden til et bedre sted.”

Hun håber dog også, at politikere og magthavere på de helt tunge poster vil begynde at tage situationen i tech-branchen mere alvorligt.

Det kunne for eksempel handle om at sætte mere fokus på open source, at splitte nogle af de store monopoler op, og at Europa bliver bedre til at gribe tech an på vores egen banehalvdel.

”Jeg håber også, at vi kunne sætte endnu mere fokus på klimaet. Hvis Danmark for eksempel får mere fokus på grøn omstilling, vil det jo automatisk også føre til, at der vil komme flere tech-jobs, der handler om grøn omstilling,” siger Ida Thoft Christiansen.

Hvis vi spoler tiden ti år frem i tiden, håber hun, at det er blevet nemmere at se sig selv i tech-branchen.

”Jeg synes, at det er skræmmende, hvad der sker lige nu, så jeg håber, at det vender, og at der kommer nogle modreaktioner.” ★

Værsgo'. Vi giver mere end

2 mio. kroner

tilbage i renter til kunder, der er medlem af PROSA

Lån & Spar er ejet af en række fagforeninger, som ønsker at give deres medlemmer særlige fordele. For eksempel får MedlemsKunder i Lån & Spar Danmarks højeste rente på deres lønkonto.

Udnyt de fordele, der følger med dit medlemskab af PROSA – bliv MedlemsKunde i dag.

Ring **3378 1974**
 eller læs mere på lsb.dk/prosa

prosa

Lån & Spar

Lidt af hvert...

Teknologiforståelse på skoleskemaet, tak!

Mere end tre ud af fire forældre, der har børn i alderen 0-17 år, vil gerne have, at teknologiforståelse bliver et obligatorisk fag i skolerne. Det viser en undersøgelse, som fagforeningen DM har foretaget. To tredjedele af forældrene mener også, at digitale kompetencer er lige så nødvendige som at kunne læse, skrive og regne.

PROSA har i lang tid kæmpet for, at teknologiforståelse skal på skoleskemaet som et obligatorisk fag.

Regeringen har i stedet besluttet, at det bliver et valgfag – og at teknologiforståelse derudover skal æltes mere ind i alle andre fag.

Hos de IT-professionelles fagforening er det langt fra godt nok.

"Det er et kæmpe svigt, hvis ikke vi får den grundlæggende teknologiforståelse ind i folkeskolen allerede fra de tidlige klassetrin. Vi lader vores børn, samfund og demokrati i stikken ved ikke at sætte ind med undervisning og forståelse for teknologien bag," siger Curt Kjærsgaard Raavig, der er næstformand i PROSA.

I den nye undersøgelse fra DM lyder det også fra knap to ud af tre forældre, at det er skolens opgave at sikre børn lige adgang til at opnå digital teknologiforståelse.

Foto: Ben White, unsplash

Få vejhjælp til 240 kr. om året

I GF Tele IT kan vi hjælpe dig godt videre, hvis du skulle være uheldig og få brug for vejhjælp. Vi samarbejder med SOS Dansk Autohjælp og kan tilbyde en særlig lav medlemspris på vejhjælp, når du har din bilforsikring hos os.

Så er hjælpen nær døgnet rundt, hvis uheldet skulle være ude, og du fx punkterer, kører fast, får motorstop eller løber tør for strøm.

Ring til os på 86 10 36 00 eller book et møde og hør mere om dine fordele ved at være forsikret hos os som medlem af PROSA.

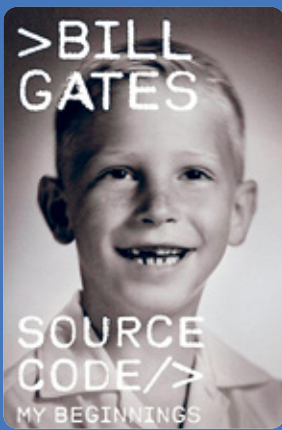
*Overskud
til hinanden*

Scan koden eller gå ind på
www.gfforsikring.dk/gfteleit-prosa
og book et møde med GF Tele IT

GF Tele IT · Tlf. 86 10 36 00 · Vennelystvej 56B · 8960 Randers SØ

Announce

Bill Gates åbner op om sin barndom i ny erindringsbog

'Source Code' er titlen på den bog, der i starten af februar landede i boghandlerne, og som fortæller historien om de tidlige år i Bill Gates' liv.

Det er Bill Gates selv, der har skrevet erindringsbogen, som er den første ud af i alt tre biografier.

I 'Source Code' fortæller Bill Gates blandt andet om sin barndom, og hvordan han "sandsynligvis ville have været diagnosticeret på autismespektret", hvis han var vokset op i dag.

Bill Gates fortæller på sin blog, at han i mange år har undgået at fortælle om de personlige aspekter i hans liv. Han har holdt fokus på sin forretning og sine idéer.

"Men ligesom mange på min alder – jeg fylder 70 i år – startede jeg for flere år siden en refleksionsperiode. Mine tre børn var godt på vej i livet. Jeg havde været vidne til min fars langsomme tilbagegang og død af Alzheimers. Jeg begyndte at grave i gamle fotografier, familiepapirer og kasser med minder, såsom skoleopgaver, min mor havde gemt, såvel som udskrifter af computerkode, jeg ikke havde set i årtier," skriver Bill Gates på sin blog.

"Jeg begyndte også at sætte mig ned for at optage mine minder og fik hjælp til at samle historier fra familiemedlemmer og gamle venner. Det var første gang, jeg gjorde en samlet indsats for at prøve at se, hvordan alle minderne fra længe siden kunne give indsigt i, hvem jeg er nu."

'Source Code' dækker tiden fra, at Bill Gates kommer til verden i 1955, og indtil han i midten af 70'erne stifter Microsoft sammen med Paul Allen.

I de kommende to bøger vil Bill Gates dykke mere ned i hans tech-karriere og hans filantropiske arbejde.

Forskere har knækket koden – nu kan talegenkendelse bruges uden internettet

En ny algoritme gør det nu muligt, at talegenkendelse kan bruges, selvom din smartphone ikke er koblet på internettet.

Algoritmen er udviklet af en gruppe forskere fra Københavns Universitet og fra universiteter i Grækenland, Finland og Sverige.

"I dag er det muligt for visse små devices at genkende og handle ud fra nogle få ord uden at være på nettet. Smart home-systemer kan forstå enkelte "keywords" som "tænd" og "sluk". Det kalder man for small-vocabulary speech recognition. Med vores algoritme vil de kunne genkende lange instruktioner – i princippet hele sprog – uden internetforbindelse. Det kaldes large-vocabulary speech recognition," siger Panagiotis Karras, der er professor på Datalogisk Institut ved Københavns Universitet.

Forskergruppen har søgt patent på den nye algoritme, der har en lang række fordele.

En ting er, at algoritmen gør det muligt at bruge talegenkendelse hvor som helst, fordi man ikke er afhængig af internettet. Det betyder også, at flere rundt i verden vil få sprogteknologi gjort tilgængeligt – og derudover styrker det sikkerheden, da man uden en internetopkobling ikke kan hackes på samme vis.

En anden fordel er, at den nye algoritme kan sænke energiforbruget væsentligt, når vi bruger talegenkendelse. Den fjerner nemlig afhængigheden af store datacentre, som talegenkendelsesteknologierne hidtil har skulle ind igennem.

TEKST
Nicolai Scharling
nis@prosa.dk
FOTOS
Jakob Boserup

Gaming:

Piger
skal
kunne
kæmpe
som
piger

Camilla Lyngbo Wolden-Ræthinge lancerer snart et multiplayer-spil rettet primært mod piger.

"**Fight Like A Girl**" hedder spillet, og navnet skal tages helt bogstaveligt.

Bygget efter modellen kendt fra Roblox, og hvor Indgangen til spillet er lidt ligesom en ungdomsklub, hvor brugerne kan snakke sammen i lobbyen og kæmpe sammen i en række narrative minispil.

Camilla havde for mere end 20 år siden stor succes med spillet Powerbabe til piger.

Efter en længere pause er Camilla tilbage i en branche, som stadig ikke har lært tale til piger.

Hun savner en spiludvikling, som favner det emotionelle engagement, vi kender fra film, tv og sociale medier.

"Vi sender i stedet pigerne lige i armene på Instagram, Tik-Tok og Snapchat, hvor de passivt følger og er fans."

Hvorfor er der stort set ingen multiplayer-spil målrettet mod piger?

Det spørgsmål har Camilla Lyngbo Wolden-Ræthinge stillet sig tusindvis af gange, og samtidig har hun undret sig over, at et potentielt kæmpe markedspotentiale ikke bliver opfyldt.

"Hvor er alternativerne? Vi mangler det emotionelle engagement, vi kender fra film, tv og sociale medier. Vi sender dem lige i armene på Instagram, Tik-Tok og Snapchat, hvor de følger og er fans. Meget passivt. Slet ikke som at bevæge sig rundt og samarbejde i et multiplayer-univers, hvor man også er i dialog. Her samarbejder du, dannes, socialiseres, danner venskaber og løser opgaver. Og vi ved, at pigerne gerne vil spille, men at de ofte stopper igen i pre-teenårene og siver over på de sociale medier," siger hun og fortsætter:

"Jeg forstår det ikke. Det er virker underligt, at man går forbi et stort marked. Men hvis man går ind på Steam, er der virkelig ikke særligt mange multiplayer-spil for piger, som også åbner for samme spændende oplevelse og fællesskab, drenge oplever."

Camilla Wolden-Ræthinge har derfor valgt selv at tage kampen op, og hun er to år inde i produktionen af multiplayer-spillet rettet mod unge piger med navnet "Fight Like A Girl".

Det er værd at bide mærke i ordet 'fight' – altså at kæmpe. Det er en af Camillas kæpheste. Piger vil også gerne kæmpe. Og sammen med andre. Der er for mange singleplayerspil. For meget, hvor man løber rundt i verdener uden, at der rigtigt sker noget.

Det skal der laves om på.

Men måske med andre formål, end at vise, hvem der har de største

muskler, vildeste fantasykræfter eller kan flække skallen på en modstander med et sværd.

Det kan i stedet være sociale skills, det kan være at løse opgaver, som kan kræve mod, intelligens, indlevelse, men også har belønninger til gavn for andre eller at skabe noget sammen.

"Fight Like A Girl" bliver lanceret i år og fuldt ud næste år. Derefter er det tanken, at det skal udvikle sig organisk via brugerne, på samme måde, som vi kender det fra Roblox. Som der står på websiden Fightlikeagirlgames.com:

"Piger spiller spil anderledes, og vi har bygget "Fight Like A Girl" til at matche den energi. Kom i kontakt med venner, spil sammen, og opbyg varige minder i en levende mobil verden, der er designet til samarbejde. "Fight Like A Girl" er mere end et spil – det er et socialt eventyr".

"Vi forstår, at spil er mere end bare at spille – det er en måde at skabe forbindelse på. Vores platform er designet til at bringe spillere sammen gennem fælles oplevelser, samarbejde og kreativitet. Uanset om du skaber dit eget gameplay eller følger vores, styrker hver interaktion fællesskabet".

Vi vender tilbage til "Fight Like A Girl".

Men først lidt om Camilla Wolden-Ræthinge. Den 52-årige uddannede kulturformidler har brændt for at udvikle digitale medier, lige siden internettet blev en ting i 1990'erne. I 1997 startede hun sin første virksomhed, og i årene efter stod hun bag Bitchspillet (senere kendt som Powerbabe), som henvendte sig til piger, og som var et de første spil, der lå på Danmarks Radios hjemmeside.

Fight like a girl har blandt andet en karaktereditor, hvor man kan morfe sig figur individuelt, sin ansigtsstruktur, modellere og vælge kropstype. Man kan også vælge et pet. Her har Camilla lavet et eksempel med sig selv som karakter i spillet.

Spillet blev en stor succes, og dele af selskabet bag blev siden købt af Egmont. Der blev også lavet tegneserier og merchandise, som roterede omkring Powerbabe-brandet. Samtidig blev der lanceret en demo-version til Playstation. De mandlige programmører i England forstod simpelthen ikke ideen med et spil, hvor sociale kompetencer og det at navigere og skille sig ud inden for et hierarki af piger var det centrale. De forstod de afklædte kvinder og at slås, sådan groft sagt. I 2009 forlod Camilla helt spilbranchen for at arbejde hos DR.

Det var først, da hun blev kontaktet i forbindelse med en dokumentar på DR om spilbranchen i 2021, at det gik op for hende, hvor meget hun savnede at udvikle spil og at arbejde selvstændigt med et kreativt og fantastisk medie. Dokumentaren "Loading - histo-

rien om Danmarks spilpionerer" ligger på DR.dk og er i fire afsnit. Camilla Wolden-Ræthinge medvirker i afsnit tre, der præsenteres sådan her: *"I 2000'erne lyder kravet til danske spiludviklere: Go big or go home. Tidens spilstandard hedder AAA, og kræver millioner af kroner og en hær af ansatte. En flok vilde danske spiludviklere lykkes med at skabe verdenssuccesen Hitman, mens et spil til teenagepiger og et kringlet tidsrejseeventyr må bukke under for de barske betingelser."* Camilla fortæller, at hun skilte sig ud blandt de mange mænd. "Jeg blev kontaktet, fordi folkene bag dokumentaren ikke kunne finde nogen kvindelige iværksættere inden for spil. Det var alle mænd. Hvilket i sig selv er ret tankevækkende." Efter udsendelsen fulgte hun med i kommentatorsporet på sociale medier. "Der var flere, der skrev, at det hav-

de været vildt og på forkant. Gør det igen,” siger Camilla. ”Der gik det op for mig, at jeg aldrig helt var kommet mig over at have været i spilbranchen, den var gået i blodet, og at jeg aldrig helt havde forladt den. Jeg elsker at være tilbage og at kunne kombinere en forretning med det kreative med det innovative. Det er en stærk identitet at være iværksætter og selvstændig i den her branche. Har man prøvet det en gang før, smager alt andet lidt fladere. Det er bare federe,” fortæller hun.

Der var altså ingen anden vej at kaste sig ud i branchen igen.

I 2022 startede Camilla virksomheden Fight Like A Girl Games.

At hun elsker branchen og iværksætterlivet betyder dog ikke, at det lettere.

”Nej, det er vanvittigt hårdt. Man må acceptere at vågne med panikangst flere morgener. Det giver ikke brød på bordet. Jeg har haft alle mulige jobs ved siden af, serveret på restauranter, til julefrokoster, været ekspertlæser i EU på spilansøgninger, sat hus til salg,” forklarer Camilla Wolden-Ræthinge.

”Jeg har fået i alt 3 gange udviklingsstøtte fra Spilordningen og 1 gang fra Creative Europe. Når man starter fra bunden, kan man dog typisk søge Spilordningen om under 100.000 kr. Når man beviser, at man leverer, kan man så søge om mere. Men i alle runder skal man kunne matche deres indskud med 50 procent af budgettet, og derfor arbejder mange founders uden løn. Jeg har dog været i stand til at give mig selv løn i de efterfølgende faser, fordi jeg havde andre penge at matche med,” fortsætter hun. Alligevel elsker hun iværksætter-tilværelsen, og den er i øvrigt blevet lettere af, at hun lige har fået et fast arbejde som lærer på DADIU, som er den danske computerspiluddannelse på kandidatniveau. DADIU har kontor på Den Danske Filmskole, men er et samarbejde mellem 13 forskellige universiteter i hele Danmark på tværs af tekniske og kunstneriske fag.

Lysten til at lave spil og gøre en forskel for piger, som også fører mod mere ”sund” skærmtid, driver værket.

Og så oplevelser, som den hun havde, da hun for lidt over et år siden, fik en mail fra en kvinde, Astrid, som fortalte, hvor meget spillet Powerbabe i sin tid havde betydet for hende i en svær tid.

”Powerbabe havde været et sted, hvor hun havde kunne søge hen og få en tryghed. Så da hun havde læst på Reddit, at det var et virkeligt menneske, der stod bag, havde hun besluttet sig for at skrive til mig. Det var virkelig en

Det vil aldrig være det samme spil, men varierer fra gang til gang, præcis hvordan man løser opgaven. Og man kan godt tabe.

sød mail, hvor hun også forklarede, at hun var selv var blevet Unity-udvikler og spilprogrammør selv,” siger Camilla.

I dag er hun og Astrid venner og mødes jævnligt og sparrer omkring udviklingen af ”Fight Like a Girl”. ”Powerbabe ville måske nok i dag blive betragtet som politisk ukorrekt, fordi det også indeholdt ting som at bitche. Men man skal huske på, at skolelærerne anbefalede det. Det var meget den tid, en tid hvor vi ikke talte om mobning. Spillet viste nogle sociale kampe, som ellers var usynlige, og som kunne hjælpe piger til at forstå, at de ikke var alene,” siger hun.

Det er i samme ånd, at ”Fight Like a Girl” bliver udviklet. Det skal booste selvværd og engagere – også i forhold til sociale og emotionelle aspekter af livet.

En slags moderne version af feminismen
Spillet laves til mobil, for det er der, pigerne er.

”Der er en ånd af, at det er finere at lave spil til PC og konsoller. No way. Mobilen er det største spilmedie i verden. Det er her, pigerne er, og jeg vil gerne give dem et alternativ til at gå på sociale medier. Vi ved også, at for piger som Astrid er spil ofte vejen til at interessere sig så meget for teknologi, at man selv kaster sig ud i det. Altså bliver programmør eller udvikler eller noget tredje. Så vi

kan få flere kvinder i tech,” fastslår Camilla.

Hun programmerer ikke selv, men er med til at designe, udtænke og tegne linjerne.

”Jeg satser hele på butikken på at skabe en verden i en verden,” siger hun.

”Fight Like A Girl” er som nævnt under udvikling og ikke lanceret endnu. Det vil blive testet om kort tid af en række børn og udviklet videre derfra.

Det er en række narrative minispil, som kendt fra Roblox, hvor der også er en arena, man kan møde ind i med en avatar.

”Jeg er faktisk ret stolt af, at det er lykkedes os at lave noget som, folk sagde ikke var muligt, nemlig en karaktereditor, hvor man kan morfe sig figur, sin ansigtsstruktur, modeller og vælge kropstype. Det kan blive meget individuelt. Og så mødes man og har dialog på en anden måde,” fortæller Camilla.

Hun forklarer, at indgangen til spillet er lidt ligesom en ungdomsklub, hvor brugerne kan snakke sammen i lobbyen, og at det er lokationsbaseret som i det virkelige liv, så man skal gå hen og stille sig sammen med dem, man vil snakke med.

I dag er der 10 forskellige minispil, og blandt dem er ”Face the hater”. Her skal fire deltagere arbejde sammen om hjælpe en pige, som er blevet hatet på sociale medier. De skal bruge forskellige metoder som blame, peptalk, comfort og debate til at hjælpe, samtidig med at en keyboardwarrior kæmper mod dem og hater.

”Det vil aldrig være det samme spil, men variere fra gang til gang præcis hvordan, man løser opgaven. Og man kan godt tabe”, siger Camilla. Det samme gælder et andet af spillene, ”Gold Medal Girl”, hvor en pige

er presset af sin mors forventninger og udvikler stress. Deltagerne skal samarbejde om at få hjulpet hende og kæmpe mod moderen med forskellige værktøjet som peptalk, at ignorere moderen, shame og andre muligheder.

Camilla er spændt, men ikke nervøs for, hvordan det går.

”Ja, selvfølgelig er jeg nervøs, men det er en lancering på den lange bane. Ligesom Roblox og Minecraft, som er nogle af de mest indtjenende spil, og som lever organisk. Hvis nogen havde vurderet, om de kunne klare sig efter en måned eller et halvt år, var de måske blevet taget ned. Men de er vokset, og sådan er håbet også her. Spillet er gratis, men der er betaling for forskellige ting uden at ødelægge spiloplevelsen. Det er måden for os bag spillet at tjene penge på,” siger hun.

Og så er der hele sikkerheden. Altså beskyttelsen af de piger og for den sags skyld også drenge, som spiller spillet mod groomere og andre kriminelle, som kan tiltrækkes af den slags fora.

”Det er naturligvis noget, vi har fokus på. Vi har udviklet et AI-baseret moderationsværktøj, filtre og strukturerer chatten. Arkitekturen er bygget, så den hjælper med at finde, filtrere, forebygge og lave advarsler. Men helt sikker kan man aldrig blive. Der bliver dog gjort meget ud af at oplyse om, hvad man skal være på vagt overfor,” siger Camilla.

”Fight Like A Girl” får en mindre early release senere i 2025 og en international release næste år. ”Early release er normalt med live spil, hvor man fortsætter med at udvikle og opdatere og tilføje content, samtidig med at man får erfaring og data fra en mindre gruppe spillere,” forklarer hun. ★

Jeg nørder med Raspberry Pi – det burde vi give skolebørn fri adgang til også

Henrik Jacobsen er datamatiker og legebarn.

Han har forelsket sig i en computer, der ikke er større end en cigaretpakke, og ikke dyrere end at man kan ødelægge den uden at ærgre sig for meget: Nemlig Raspberry Pi.

Han bruger den til alt fra spilkonsol til DNS-sikkerhed og at udvikle egne sprogmodeller.

Det ville være fantastisk, hvis alle børn fik samme mulighed for at nørde billigt med computere, mener han.

Navnet er Raspberry Pi. Altså Hindbær Pi på dansk. En lille computer til nogle hundrede kroner, som kan kobles sammen med skærm, computer, andre Raspberry Pi'er og alt muligt andet.

Den er ikke større end en pakke cigaretter og altså en billig måde at få fingrene ned i IT, programmering og almindelig leg – ja, endda alvorlig leg med teknologi.

Det mener 41-årige Henrik Jacobsen, datamatiker, legebarn og forbundssekretær i PROSA.

Han har selv haft Raspberry Pi i hænderne siden 2019 og vil ikke være foruden.

”Det er en fed ting, fordi den er så billig og brugbar, at den netop kan bruges til at lege, eller den kan være det ekstra, man lige mangler til at nørde. Jeg bruger den eksempelvis til at køre sikkerhed derhjemme som DNS filter,” fortæller Henrik.

Han har også brugt en Raspberry Pi til at downloade og installere gamle Nintendo 64 spil.

”Tilsæt en skærm, et joystick eller tastatur, og det er en tidsrejse tilbage til arkadedagene. Der er så mange muligheder, hvis man har lyst til at lege. Det er næsten uendeligt. Og jeg har da ofte tænkt, at alle skolebørn burde få en Raspberry Pi. De får ikke det hele forærende. Men det er til at finde ud af. De kan have den med over alt, og den giver lyst til at lege med programmering og IT,” siger Henrik Jacobsen.

Spørgsmålet er så, om man skal være nørd for at bruge en computer, der i nogle tilfælde kan være på størrelse med en tændstikæske? ”Det er både-og. Jeg bruger den til at nørde. Men den spørger faktisk, når man tilslutter den, om det skal være det mere nørdede eller simple brugerniveau. Så mødes man af et Linux miljø, der egentlig ligner en Windows-startskærm, og sproget er Ubuntu,” fortæller Henrik Jacobsen.

Selv mener han, at netop AI og udviklingen af nye open source modeller burde bringe Raspberry Pi endnu mere ind i varmen.

”Jeg er selv ved at downloade DeepSeek, altså den kinesiske sprogmodel, som næsten er på niveau med ChatGPT. Den er open source, og jeg kan have softwaren på en Raspberry Pi. Altså som motor for et andet open source produkt på markedet, der nu kun er blevet endnu mere interessant; Ollama. Det interessante med Ollama er, at man selv kan bestemme, hvilken sprogmodel der skal benyttes, men at man også kan køre det på en Raspberry Pi,” siger Henrik Jacobsen.

”Jeg kan på den måde prompte en sprogmodel selv til mine behov. Faktisk som jeg har tænkt mig, at den skal hjælpe mine børn med skoleopgaver, uden at give dem svarene. Vi kan faktisk udvikle meget specifikke og brugbare sprogmodeller selv så enkelt, og uden at det ryger ud i en sky, eller vores data bliver høstet,” fortsætter han. ★

”

Jeg har da ofte tænkt, at alle skolebørn burde få en Raspberry Pi. De får ikke det hele forærende. Men det er til at finde ud af. De kan have den med over alt, og den giver lyst til at lege med programmering og IT.

Google: Vi er fem år fra applikationer, som kører på kvantecomputere

"Vi er optimistiske i forhold til, at vi inden for fem år vil se applikationer i den virkelige verden, der kun er mulige på kvantecomputere."

Sådan lyder budskabet fra grundlægger og leder af Google Quantum AI Hartmut Neven i februar.

Dermed skærer Google tidshorisonten væsentligt ned i forhold til eksempelvis Nvidias topchef, Huang Jensen, som har sagt, at det vil tage mindst 20 år.

Google har ifølge Reuters arbejdet på sit kvantecomputerprogram siden 2012 og har designet og bygget flere kvantechips.

I en artikel offentliggjort i det videnskabelige tidsskrift Nature fastslår Googles kvantecomputerforskere, at de havde opdaget en ny tilgang til kvantesimulering, som er et skridt på vejen til at nå Googles mål. Ideen om en computer, som høster regnekraft via kvantemekanikken, har rumsteret længe blandt forskere.

Især inden for forskning, udvikling af ny medicin og beregninger i komplekse systemer, forventer man, at kvantecomputere kan gøre store forskelle.

Kvantemekanikken siger dybest set, at to ting kan foregå samtidig, når de er på det atomare niveau.

På det atomare niveau foregår der altså to ting simultant, og det er den simultane egenskab, som høstes med kvantecomputere.

Hvis vi observerer dem, så kan de kun have en tilstand, men observerer vi dem ikke, kan vi høste fra den dobbelte tilstand.

Processen er svær at fatte og beskrive. Men programmeringen og aflæsningen i kvantechips sker ved hjælp af at sende radiobølger ind og ud af et lukket system.

Så kan der nemlig foregå simultane beregninger.

I december sidste år skabte Google overskrifter i hele verden med kvantechippen "Willow".

Willow var blot fem minutter om at løse en opgave, som det ville tage de hurtigste supercomputere i dag 10.000.000.000.000.000.000.000 år at gennemføre, altså længere end universets alder.

AI-agent erstatter forskningsassistenter

OpenAI, som står bag ChatGPT, lancerede i slutningen af januar et nyt banebrydende AI-research værktøj ved navn "Deep research". Den skal klare opgaver på ti minutter, som forskningsassistenter normalt bruger mange dage på. Det skriver The Guardian. "Deep research" er en AI-agent og er drevet af OpenAI's seneste model, o3. OpenAI kalder det selv for et markant skridt mod Generel Kunstig Intelligens.

OpenAI oplyser, at agenten kan analysere og syntetisere hundredvis af onlinekilder for at skabe en "omfattende rapport", der gennemgår "massive mængder" af tekst, billeder og PDF'er for at gøre det. Deep research kan kun benyttes i USA af abonnenter, som betaler 200 dollars om måneden, og de har kun adgang til 100 søgninger, fordi processen er så bekostelig.

Styrken af den fulde o3-model blev påtalt i en helt ny international AI-sikkerhedsrapport. Undersøgelsens hovedforfatter, Yoshua Bengio, siger ifølge The Guardian, at dens muligheder "kan have dybtgående konsekvenser for AI-risici". Han sagde, at o3 havde overrasket eksperter, herunder ham selv, med sin præstation i en vigtig abstrakt ræsonnementstest.

Datatilsynet advarer mod Microsoft-AI

Datatilsynet har slået AI-værktøjet Copilot fra. Det skriver mediet Version2. Datatilsynet opfordrer samtidig danske organisationer, der gerne vil bruge Copilot, til at sikre sig, at man har et fuldt overblik over, hvad Microsoft gør med data, inden man tager systemet i brug.

Microsoft indsamler brugernes persondata gennem Copilot, men det er ifølge Datatilsynet svært at få indsigt i, hvad tech-giganten gør med oplysningerne. I Norge og Holland er der også så stor usikkerhed omkring Microsofts brug af data, at man har advaret mod brug af Copilot på uddannelsesinstitutioner og i det offentlige.

TEKST
Nicolai Scharling
nis@prosa.dk

At arbejde med blockchain

Blockchain er kommet i vælten, efter at kryptovaluta igen er kommet på alles læber. Men hvad er en blockchain, og hvordan arbejder man med den? PROSAs IT-politiske rådgiver og -nørd, Ole Tange, giver her et eksempel på, hvordan han selv arbejder med blockchain, og hvorfor han benytter teknologien.

Ole Tange vil lave en blockchain til software og han forklarer forløbet sådan her:

Jeg downloader programmet GIT på nettet.

Jeg kører derefter "git init" og laver så en "readme"-fil.

Den tjekker jeg ind: Jeg skriver "git add readme".

Derefter skriver jeg "git commit -a -m" og first version".

Så enkelt er det at lave en blockchain!

Hele readme-filen ligger altså inde i transaktionen og har fået en "hash". Hash er en kryptografisk funktion, der konverterer inputdata af variabel længde til en fast længde output, der normalt er en unik streng af tegn – et digitalt fingeraftryk af en fil

Ovenstående betyder, at Ole Tange vil kunne gå tilbage til lige præcis den version, uanset hvilke ændringer der senere laves i den software, han skriver på. Alle senere versioner kan altså føres tilbage til hans version.

Hvis Ole Tange signerer versionen, vil alle kunne se, at hans version var udgangspunktet, og at han er ophavsmand.

Andre kan "forke" Oles version og lave deres egen version baseret på hans. De bliver hermed en ny forgrenet block i kæden. Når deres version sendes videre og downloades af andre, vil de så kunne se hele historikken tilbage til Oles start. Den kan der ikke ændres på.

Der er altså en "kæde", som fører tilbage til det oprindelige udgangspunkt, som senere versioner ikke kan ændre på.

Det kan være en kæmpe fordel for udvikling af netop software, fordi alle kan se historikken og hele kæden baglæns, og dermed også hvilke ændringer som eventuelt har introduceret en fejl undervejs. Det gælder ikke bare software.

Blockchain kan sådan set bruges i mange sammenhænge, hvor ophav og autencitet er vigtig for at kunne verificere hele vejen tilbage. Tænk bare på design.

Eller for den sags skyld økologiske råvarer, det kan være fotos eller videoer, eller andet hvor ophav og ejerskab er vigtig.

Gælder det fotos eller videoer, vil teknologien eksempelvis kunne sikre en kæde af troværdighed undervejs.

Dog vil en ondsindet stadig kunne kopiere og manipulere foto og udgive det som sit eget.

Men der vil ikke være en troværdighedskæde, hvilket burde vække opsigt.

For kryptovaluta er sikkerheden en anden. Fordi troværdighedskæden også er en transaktionskæde.

Man kan altså ikke kopiere en bitcoin og udgive den som sin egen. Man kan (i princippet) kopiere softwaren og udgive en ny kryptovaluta.

Det er bare ikke en bitcoin. ★

KOMMENTAR: SKAB GOD AI
BARSEL: DIN BESKYTTELSE
LØN: DIN STATISTIK
FAGBLAD: DIN JOURNALISTIK

Vi skal derfor tage udfordringen op og sikre rammerne selv. Vi skal ud over stepperne og kaste investeringer ind i selv at udvikle "hvid" og "grøn" AI.

Næstformand, Curt Kjærsgaard Raavig

INDHOLD

1_2025

36 / IT og AI i rette hænder er løsningen

38 / Løn – hvad koster sådan en som mig?

39 / Chikane på arbejdspladsen

40 / Ny på arbejdsmarkedet

41 / Din beskyttelse under barsel

42 / Zahed vil bruge IT til at udvikle medicin

**43 / Sammen skal vi løfte journalistikken
om IT-faget**

45 / Mindeord

46 / Kurser

Curt Kjærsgaard Raavig
PROSA

IT OG AI I DE RETTE HÆNDER ER FAKTISK LØSNINGEN PÅ TIDENS UDFORDRINGER

Vi skal ikke lade os knægte af Trumps nye USA, hverken når det kommer til at fjerne regulering af AI eller til at give frie rammer til absurd magtfulde og rige techoligarker som Musk og Altman.

IT er ikke farlig. Tech er ikke farlig. AI er ikke farlig.

Kun i de forkerte hænder, og hvis vi kun lader os fodre blindt af de hænder.

Men i de rette hænder og rammer er tech, IT og AI de mest fantastiske værktøjer. Vi skal derfor tage udfordringen op og sikre rammerne selv. Vi skal ud over stepperne og kaste investeringer ind i selv at udvikle "hvid" og "grøn" AI. Så er der al mulig grund til at elske IT.

Og jeg ææælsker IT – og det er ikke kun, fordi jeg er en nørd, der mærker tilfredsstillelsen ved at knække koden, være en digital pioner og udforske grænserne for, hvad der er muligt. Det er også, fordi IT er den største driver for innovation i dag.

IT spiller en afgørende rolle i at løse nogle af vores største udfordringer, såsom klimakrisen, energi- og fødevarer sikkerhed samt overvågning af nye pandemier. Derudover er IT en vigtig driver for langt de fleste forretninger, og hvis man ikke bruger teknologi til at forbedre driften, skabe nye forretningsmuligheder og vækst, risikerer man ikke at overleve i den digitale tidsalder.

Sådan har det været i mange år – og udviklingen går kun hurtigere og bliver mere gennemgribende i alt, hvad vi laver.

Den digitale økonomi fylder mere og mere – lokalt, nationalt og globalt. Derfor er det bekymrende, at Europa sækker bagud, når det gælder AI, chips og digitale platforme.

Vi skal simpelthen op i et helt andet gear. Det kræver større private og offentlige investeringer samt et endnu bedre samspil mellem forskning og erhvervsliv. Her kan vi lære noget af USA. Det nytter ikke, at al vores innovation – både fra virksomheder og uddannelsesinstitutioner – ender med at blive solgt til udenlandske firmaer. Det kan og skal vi rette op på.

Men vi kan godt. European Chips Act har for eksempel afsat 43 milliarder euro til at udvikle chips i Europa. Danmark kickstartede i sin tid olieeventyret i Nordsøen med store skattefordele, og subsidier har hjulpet grøn energi med at blive kæmpestort. Den næste kampplads er kvantecomputere, og vi har ingen tid at spille.

Vi skal styre teknologien – ikke omvendt.

Der er dog ét område, hvor vi ikke bør kopiere USA, nemlig den manglende eller forsinkede regulering af nye teknologier.

Selvfølgelig skal vi styre teknologien – ikke omvendt. Der er grænser for, hvordan vi skal bruge

Vi skal simpelthen op i et helt andet gear.

Det kræver større private og offentlige investeringer samt et endnu bedre samspil mellem forskning og erhvervsliv.

så potente teknologier. Jo før vi kan fastlægge spillereglerne (læs: lovgivningen), desto nemmere bliver det for vores virksomheder at navigere i. Som en kuriositet kan jeg nævne, at Trump i skrivende stund netop har fyret tre demokratiske medlemmer af Privacy and Civil Liberties Oversight Board, der fører tilsyn med dataoverførsler mellem EU og USA. I den modsatte ende trådte første del af EU's AI-forordning i kraft den 2. februar.

Det er som nat og dag.

Uden styring og eftertænsksomhed er det også utroligt nemt at bruge ufatteligt mange penge på IT-fiaskoer, der ikke giver reel værdi. Jo mere de teknologiske bobler raser, desto vigtigere er det at stille de rigtige spørgsmål. IT skal bruges klogt, moralsk og økonomisk fornuftigt. Det er let at blive begejstret og ende med at bruge ny teknologi på en måde, der blot fordyrer og fortæller os det, vi allerede ved.

Et godt eksempel er CUPP-projektet (et studie af "predictive policing", som PROSA støttede). Her viste det sig, at mange predictive policing projekter blev lukket ned efter at have brugt milliarder på at konkludere noget, enhver politibetjent allerede vidste – samtidig med at enhver form for privatlivsbeskyttelse var blevet skrotet. Det bliver ikke bedre af, at de underliggende algoritmer og datasæt var biased og uden den

menneskelige forståelse af, at bare fordi mange handler på en bestemt måde, betyder det ikke, at det individ, man står over for, gør det samme. Statistik er ikke en naturlov.

Lad os tage førertrøjen på.

Det kræver ikke meget tankevirkosomhed at undgå de største fejltagelser. Når vi kombinerer vores europæiske værdier med vores teknologiske viden, kan vi både høste gevinsterne af ny teknologi og samtidig forme det samfund, vi ønsker at leve i.

Vi skal ikke holde os tilbage. Der er utallige ukontroversielle AI-anvendelser, hvor netop kunstig intelligens er den bedste løsning. Så lad os tage førertrøjen på og udvikle fremtidens IT på en etisk, bæredygtig og menneskelig måde.

Men det kræver, at vi styrker investeringerne og samarbejdet mellem forskning og erhvervsliv. Jeg glæder mig allerede.

"HVAD KOSTER SÅDAN EN SOM MIG?"

Kan du lide at lønforhandle?

Det er formentlig de færreste, der svarer 'ja' til det spørgsmål, men faktum er, at ingen af os kommer udenom at tale om løn med vores arbejdsgiver.

Lønforhandlingen kan være en svær samtale – men PROSAs lønstatistik kan være med til at gøre det en smule nemmere.

Den giver nemlig en god indsigt i, hvilket niveau du lønmæssigt ligger på, og statistikken kan derfor være et godt argument i forhandlingen med din chef.

Søren Michelsen, der er teknisk specialist, er et af de PROSA-medlemmer, der har haft glæde af lønstatistikken.

"Man kan godt blive lidt nervøs, når man kræver et eller andet beløb. Her er det rart at kunne læne sig op ad lønstatistikken og sige: Statistikken viser, hvad sådan en som mig koster," siger han.

I lønstatistikken kan man blandt andet se, hvad lønniveauet er i Østdanmark vs. Vestdanmark, i det private vs. det offentlige og inden for specifikke jobkategorier.

Lønstatistikken er altid et godt argument at have i hånden, når man går ind til en lønforhandling. Det gælder både, hvis du har fået et nyt job, men også til den årlige lønforhandling.

"Det kan være svært at forhandle løn, for ens arbejdsgiver sidder jo formentlig med en masse statistikker, så de ved, hvad lønniveauet er. Hvis man er lønmodtager i det private regi og ikke er på en overenskomst, kan det være svært at vide, hvad man er værd," siger Søren Michelsen.

"Så PROSAs lønstatistik giver noget balance, når man sidder i lønforhandlingen, og den har helt sikkert været en stor hjælp for mig, så jeg er blevet sikret en rimelig løn."

PROSA er lige nu i gang med den årlige lønstatistik. Jo flere medlemmer der svarer, desto bedre bliver vores lønstatistik, og jo stærkere et værktøj har du med i computertasken, næste gang du skal forhandle løn eller en ny kontrakt.

Du har fået et link til lønstatistikken direkte i din mailindbakke – når du deltager, er du samtidig med i konkurrencen om et par hovedtelefoner.

Scan QR-koden og læs mere om lønstatistikken.

Chikane eller forskelsbehandling på arbejdspladsen

Oplever du at blive chikaneret eller udsat for forskelsbehandling på din arbejdsplads, så læs med her, og bliv klogere på arbejdsgivers forpligtigelser og reglerne indenfor området. Husk også altid at henvende dig til din fagforening, hvis du oplever krænkelser på arbejdspladsen.

Tekst: Camilla Winther, jurist i PROSA

Arbejdsgiver har efter loven pligt til at sikre et chikanefrit miljø og at håndtere situationer, hvori der opstår chikane.

Ellers kan arbejdsgiver pålægges at skulle betale en godtgørelse til den ansatte, der har været udsat for en chikanerende eller diskriminerende handling.

Forebyggende tiltag

Arbejdsgiver har pligt til at træffe nogle relevante forebyggende tiltag, der sikrer ansatte mod sexchikane og forskelsbehandling fra ansøgning til ansættelsens ophør.

Herunder gælder at arbejdsgiver skal indføre og praktisere en relevant personalepolitik og straks iværksætte relevante tiltag, hvis der skulle opstå en sag om forskelsbehandling og/eller chikane.

Hvis en virksomhed overtræder forbuddet mod diskrimination eller forskelsbehandling, kan den blive straffet med bøde. Personen, som er blevet diskrimineret, kan desuden tilkendes en godtgørelse, og virksomheden kan blive erstatningsansvarlig for personens tab.

Chikane

Chikane betragtes som ulovlig forskelsbehandling og er en uønsket optræden i relation til køn (seksuel chikane), etnicitet, alder m.v.

Det betyder, at en persons uønskede optræden krænker en anden persons værdighed og skaber et truende, fjendtligt, nedværdigende, ydmygende eller på andre måder ubehageligt klima.

Både tilsløget og utilsøget chikane er udtryk for ulovlig forskelsbehandling, og chikane kan være både fysisk eller psykisk. Den kan have skreven, verbal og visuel karakter og være rettet mod enkeltpersoner som hele grupper.

Det er vigtigt at fastslå: At hvis en medarbejder klager over diskrimination eller chikane, skal klagen behandles seriøst af arbejdsgiver og må ikke have indflydelse på medarbejderens ansættelsesbetingelser, vilkår og goder.

Praksis

En sag fra Vestre Landsret fra 2024 omhandlede en situation, hvor en kvindelig medarbejder blev udsat for et overgreb af en ældre mandlig kollega, mens hun var på arbejde.

Den krænkede medarbejder fremsatte via sin fagforening krav mod arbejdsgiveren om godtgørelse efter ligebehandlingsloven.

Retten skulle tage stilling til, om arbejdsgiver havde et ansvar, der kunne udløse en godtgørelse overfor den forurettede.

Landsretten kiggede på, om

hændelsen var sket mellem to kolleger eller en leder og en ansat. Hvis det er en leder, så er det i høj grad ansvarspådragende for arbejdsgiver.

Da det var sket mellem to kolleger – og ikke en leder og en ansat – var der ikke noget ansvar at placere hos ledelsen.

Dernæst kiggede landsretten på, om virksomheden havde truffet nogle relevante forebyggende tiltag mod sexchikane. Herunder om virksomheden praktiserede en relevant personalepolitik, og om de straks havde iværksat relevante tiltag som høring af parterne, omplacering og i sidste ende firing af den medarbejder, der havde begået krænkelser.

Da virksomheden havde opfyldt alle disse kriterier, blev arbejdsgiveren frifundet for ansvar.

Det er altså afgørende, at du som medarbejder føler dig tryk ved at komme til din arbejdsgiver, når der sker hændelser, som du føler krænker eller chikanerer dig.

Oplever du ikke denne tryk, eller føler du dig krænket, anbefaler vi, at du straks kontakter PROSA, så vi kan hjælpe dig med at håndtere sagen på bedst mulig vis overfor din arbejdsgiver.

Ny på arbejdsmarkedet

Dimitterer du fra studiet? Her er reglerne i forhold til a-kasse og ansættelseskontrakter

Du er færdiguddannet, når du har fået den sidste karakter. Det kan enten være ved mundtlig eksamen, hvor du forsvare dit speciale, eller når du får karakter for dit speciale eller hovedopgave.

Herefter skal du give besked til a-kassen (skift af status eller melde dig ind) senest 14 dage efter din sidste eksamen. Sker det ikke, kan du ikke få dagpenge.

Hvad er vigtigt i forhold til kontrakter?

PROSA anbefaler altid, at du indsender den tilbudte ansættelseskontrakt til os, FØR du underskriver den.

Din arbejdsgiver skal inden syv kalenderdage, efter ansættelsesforholdet er påbegyndt, give dig et skriftligt ansættelsesbevis med oplysninger om:

- Din arbejdsgivers og dit navn og adresse
- Arbejdsstedets placering
- En jobbeskrivelse eller angivelse af din titel eller stilling
- Ansættelsesforholdets begyndelsestidspunkt
- Ansættelsesforholdets forventede varighed ved tidsbegrænset ansættelse
- Varigheden af og vilkårene for aftalt prøvetid
- Den aftalte løn, tillæg og andre løndelev samt udbetalingsterminer
- Din normale daglige eller ugentlige arbejdstid og en eventuel ordning for overarbejde samt betaling herfor
- Garanterede arbejdstimer, varsling m.m., når den ansattes arbejdsmønster er helt eller overvejende uforudsigeligt

Er du datatekniker i Staten? Husk at du skal indplaceres i løngruppe 2, trin 4

Et medlem af PROSA henvendte sig 31. marts 2024, fordi han ved sin ansættelsesstart i Staten i januar 2020 var blevet indplaceret på et for lavt løntrin i løngruppe 2.

Arbejdsgiveren fastholdt deres synspunkt om, at datateknikere "kun" skal indplaceres i løngruppe 2, trin 3, fordi man ikke tæller grundforløbet med.

Det mener PROSA dog er forkert, og at organisationsaftalen medregner grundforløbet.

PROSA afklarer med anden overenskomstbærende fagforening, som er enige i, at indplaceringen er forkert, og fastholder derefter overfor den statslige arbejdsgiver, at anciennitet for grundforløb på uddannelsen skal medregnes. Herefter anerkender arbejdsgiver, at anciennitet fra uddannelsens grundforløb skal medregnes.

Datateknikere starter i løngruppe 2, trin 4 ved ansættelse i Staten.

Hvilken beskyttelse har jeg, når jeg er gravid eller skal på barsel?

PROSAs jurist, Camilla Winther, giver svar på de mest stillede spørgsmål omkring barsel og rettigheder.

Hvad er vigtigt at vide i forhold til arbejdspladsen, hvis man bliver gravid?

At man har pligt til at oplyse om sin graviditet, og at man har en beskyttelse mod at blive opsagt, når man er gravid og barslende. Man har også ret til (graviditetsbetinget) fravær, så snart man har fortalt om graviditeten til sin arbejdsgiver.

Hvornår skal det meddeles arbejdsgiver?

For mor senest tre måneder før termin. For far/medmor skal man give besked senest fire uger før forventet fødsel.

Hvordan skal det meddeles?

PROSA anbefaler altid skriftligt for at kunne bevise, hvornår det er meddelt.

Hvordan er man stillet, hvis en graviditet fører til opsigelse?

Hvis man som gravid medarbejder opsiges, anbefaler vi, at du kontakter PROSA straks. Vi vil her spørge dig ind til omstændighederne for opsigelsen (begrundelse for opsigelsen, og om der er flere kollegaer, der er blevet fyret samtidig med dig).

Vi vil også spørge, hvornår du har meddelt arbejdsgiver om din graviditet og/eller din orlov som far/medmor, da vi nogle gange oplever, at alene det at fremsætte ønsker om barsel kan udløse en fyring.

Er der særlig beskyttelse af gravide?

Ja. Bliver man opsagt som gravid medarbejder eller som snart barslende med-forælder, så er man omfattet af reglerne om delt bevisbyrde, som gælder indenfor forskelsbehandlingslovene.

Normalt når en medarbejder opsiges, har denne den fulde bevisbyrde for, at opsigelsen er usaglig. Men når der er tale om en beskyttelse indenfor ligebehandlingslovene, så har man altså en delt bevisbyrde fra start.

Det betyder, at hvis den person, der føler sig krænket i forhold til ligebehandlingsloven, påviser faktiske omstændigheder, der giver anledning til at tro, at lovene er overtrådt, så tipper bevisbyrden straks, og det bliver modparten (arbejdsgiver), der skal bevise, at dette ikke var tilfældet. Så hvis eksempelvis en kvindelig ansat har sendt en mail til arbejdsgiver med besked om, at hun er gravid, og efterfølgende bliver opsagt samme uge, så er der påvist faktiske omstændigheder, der gør, at det nu er arbejdsgiver, der skal bevise, at opsigelsen ikke er begrundet i graviditeten.

Hvordan er man stillet i forhold til opsigelse under barselsorloven?

Man er også beskyttet mod usaglig opsigelse under ens orlovsperiode.

"Jeg vil bruge IT til at udvikle medicin"

Zahed Noos er 23 år og studerer Computer Science og Molecular Biology på RUC.

TEKST & FOTO
Emilie Rasmussen

Min fascination for IT startede i folkeskolen. De bedste timer var dem, hvor lærerne inddrog teknik eller interaktive projekter i undervisningen. Blandt andet havde vi tablets, og jeg husker især en funktion, hvor man skulle klappe for at tænde lyset. Det var ret sejt.

Jeg vil bruge IT til at udvikle medicin. Siden folkeskolen har jeg elsket at stå i laboratoriet og eksperimentere. Mit studie i Computer Science og Molecular Biology kombinerer mine interesser for IT og biologi, og jeg drømmer om at udvikle personlig medicin mod kræft og andre sygdomme. Jeg ser et stort potentiale i at koble teknologi med genetik og medicin. Hvordan kan vi for eksempel sikre bedre behandling af kræft ved at tilpasse kemoterapi til den enkelte patients genetik? Det glæder jeg mig til at blive klogere på.

IT er som en stjernehimmel, hvor jeg hele tiden finder nye mønstre. IT spiller en afgørende rolle i analysen af store datamængder og opdagelsen af mønstre i biologiske systemer. Jeg synes, det føles som at kigge op på en stjernehimmel og hele tiden opdage nye spændende konstellationer, som ingen har set før.

I dag skal jeg til eksamen i computerspil. Vi undersøger, hvordan frygt og spænding påvirker mennesker, og i min gruppe har vi udviklet et computerspil, der analyserer test-

personers reaktioner på forskellige skræmmende elementer. Vi fandt blandt andet ud af, hvor stor en rolle fantasien spiller. Vores testpersoner skulle gå alene i en mørk skov, og mange oplevede en intens følelse af paranoia. De følte, at de blev jagtet, selvom de gik alene, og der ikke var nogen reel fare. Det viser, hvor meget vores egen fantasi og omgivelser påvirker vores oplevelser, og det er noget, der kan overføres til computerspil.

Jeg er positiv over for den teknologiske udvikling, men det er vigtigt, at vi diskuterer, hvor grænserne går. Hvor meget vil vi for eksempel acceptere, at teknologi bliver integreret i vores kroppe? Hvor langt vil vi gå med genmodificering? Jeg tror, at IT og biologi vil smelte endnu mere sammen i fremtiden, og det bliver spændende at se, hvor langt vi kan nå i lægevidenskabens navn.

Jeg kan godt lide PROSAs faglige fokus og sociale fællesskab. Mit første møde med PROSA var, da de holdt et oplæg på mit universitet. Jeg har altid været interesseret i fagforeninger, og hos PROSA har jeg mødt nogle meget engagerede mennesker. Jeg kan godt lide de mange kurser og workshops, hvor man kan udveksle viden og få ny inspiration. Der er også en masse sociale arrangementer, og jeg synes, at de er gode til at lytte til de studerende og deres behov.

Sammen skal vi løfte journalistikken om IT-faget

TEKST: Hanne Lykke Jespersen, nyvalgt formand for redaktionsudvalget

”

Det er jeres medie, og vi vil gerne have jeres inspiration og medvirken til at skabe et medie, som rammer IT-faget.

Redaktionsudvalg – hvad er det?

I PROSA har vi et redaktionsudvalg, som vælges på PROSAs delegeretforsamling. Redaktionsudvalget arbejder uafhængig af PROSAs politisk valgte ledelse. Et vigtigt formål med dette er at sikre, at alle kan komme til orde. Et andet formål er at sikre redaktionel frihed til også at bringe det, som redaktør, journalist og udvalget finder vigtigt.

Udvalget er adskilt fra den politiske ledelse i fagforeningen. Men i det daglige har vi et fint samarbejde med PROSAs ledelse – for vi arbejder jo alle for PROSA.

Vores opgave er også sammen med vores dygtige ansatte redaktion at være med til at sikre, at PROSAbladet følger med tiden og bliver ved med at være relevant. Samt sikre at den når medlemmer, potentielle medlemmer og også meningsdannere. Og at den naturligvis styrker kendskabet til PROSAs arbejde.

Det betyder blandt andet, at vi i den kommende periode sammen med PROSA gerne vil sprede journalistikken på flere digitale formater.

PROSAbladet udkommer jo ikke kun på papir – vi har mange medlemmer, som modtager det i digitalt format.

Jeg vil gerne rette en varm tak til Christian, som har været formand for redaktionsudvalget i fem år og har gjort et stort og fint arbejde,

men som nu gerne ville afløses som formand.

Til jer medlemmer vil jeg sige: Brug gerne PROSAbladet. Det er jeres medie, og vi vil gerne have jeres inspiration og medvirken til at skabe et medie, som rammer IT-faget og det fagpolitiske i tech bedst muligt. Vi vil mægtig gerne høre fra jer.

Vi ser rigtig gerne, at så mange medlemmer som muligt blander sig. Så tøv ikke, hvis du har noget på hjerte.

Det kan også være, at du tænker: Hvorfor er der aldrig noget om netop det, jeg er interesseret i?

Så sig det til os. Du kan altid skrive til redaktionen på redaktion@prosa.dk eller til mig på halyje@gmail.com

Og lidt om mig: Jeg er uddannet edb-assistent fra 1987. Jeg har udviklet sygehussystemer hos KMD i otte år. Et spændende job, hvor vi havde hele udviklingsforløbet. Vi var ude hos brugeren og høre om deres behov – lavede prototyper, så brugeren kunne se, hvordan vi forstillede os løsningen. Og når vi var enige, kodede vi det. Det var spændende og gav gode systemer.

Derefter har jeg været valgt i PROSA – først som forbundssekretær i 16 år og derefter næstformand i 12. Jeg har arbejdet med de fleste af PROSAs politikområder, men især sager for medlemmerne og arbejdsmarkedspolitik.

min a-kasse

Kun for dig

Vi giver dig det bedste *ikke-jobtilbud*

Hos os fortsætter studierabatten, når du er færdig med studiet. Vi giver dig nemlig **Danmarks billigste a-kasse** for nyuddannede.

Er du ikke medlem endnu?

Skynd dig at melde dig ind hos os, så du kan få dagpenge, når du er færdig og hjælp til at lande det første job, hvis det lader vente på sig.

Meld dig ind i dag på
minakasse.dk/bliv-medlem

Mindeord Christen Plum

Af PROSA/ØST Seniorudvalg

Christen Plum blev 76 år.

Han var aktiv i PROSA fra sin første ansættelse på NEUCC, hvor han var kendt som "Plotter-ekspert". Christen var en meget energisk aktivist og medlem af lokalafdelingen STATs bestyrelse. Han havde et stort bidrag til kampen for en overenskomst med Staten.

Retten til overenskomst blev stadfæstet af Arbejdsretten, men krævede strejker og faglig kamp, før den blev indgået. Overenskomsten var en milepæl for den nye fagforening, PROSA.

Christen fortsatte sin aktive indsats i PROSA, efter han skiftede IT-karrieren til det private hos Lauritzen koncernen. Også her var der kamp for at indgå overenskomst, og Christen optrådte på selskabets generalforsamling. Det var dog ikke helt velset og førte til kortvarig arrestation.

Senere deltog Christen i lokalafdelingen ØST's arbejde og var i mange år med til at afholde intro-møde for nye medlemmer om PROSA og formål med fagforeningen.

Christen var de sidste år af sit arbejdsliv ansat i IBM og måtte dokumentere sin store viden med en CICS-certificering.

Ved arbejdslivets afslutning var Christen med i opstarten af PROSA/ØST Seniorudvalg, som skulle skabe meningsfuld tilknytning til PROSA for det stigende antal pensionister i den efterhånden mere end 50 år gamle fagforening. Dog blev Christen mere optaget af klimakampen og forlod udvalget for at koncentrere sin indsats på den bane. Men der blev også tid til børnebørn og bridge. Ære være hans minde.

Kontakt

Formand, næstformand, forbundssekretærer og lokalafdelinger

Henvendelse omkring hastesager kan uden for PROSAs åbningstider ske direkte til de fagligt valgte.

Niels Bertelsen
Formand
Direkte: 33 36 41 11
Mobil: 40 11 41 23
E-mail: nib@prosa.dk

Amanda Christiansen
Forbundssekretær,
Odense
Direkte: 33 36 41 27
Mobil: 20 96 84 97
E-mail: ach@prosa.dk

Curt Kjærsgaard Raavig
Næstformand
Mobil: 29 23 53 96
E-mail: ckr@prosa.dk

Michael Holm
Forbundssekretær,
København
Direkte: 33 36 41 21
E-mail: miho@prosa.dk

Henrik Jacobsen
Forbundssekretær,
Aarhus
Mobil: 25 22 17 22
E-mail: hja@prosa.dk

Mirza Cirkinagic
Forbundssekretær,
København
E-mail: mic@prosa.dk

København – Forbund og Min A-kasse
Vester Farimagsgade 37A,
1606 Kbh. V
Kontortid: kl. 9-15
mandag dog kl. 10-15
Tlf.: 33 36 41 41

Aarhus
Søren Frichs Vej 38 K th.,
8230 Åbyhøj
Kontortid: kl. 9.30-15

Odense
Overgade 54
5000 Odense C
Kontortid: kl. 10-15

Følger du PROSA?

Vil du gerne følge med i livet i din IT-fagforening?
Så følg PROSAs profiler på de sociale medier.

Vi fortæller blandt andet om alle PROSAs fede kurser og arrangementer, deler inspirerende historier fra tech-verdenen og sætter spot på PROSAs stærke holdninger om IT-branchen og det gode arbejdsliv.

Scan QR-koderne og find
PROSAs kanaler.

PROSA/SAX
Vester Farimagsgade 37A,
1606 Kbh. V.
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/VEST
Søren Frichs Vej 38 K th.,
8230 Åbyhøj.
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/OFFENTLIG
Vester Farimagsgade 37A,
1606 Kbh. V.
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/ØST
Vester Farimagsgade 37A,
1606 Kbh. V.
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/STUD
Overgade 54,
5000 Odense C.
Tlf.: 33 36 41 41

E-mail:
medlemsreg@minakasse.dk
prosa@minakasse.dk
formand@prosa.dk
faglig@prosa.dk
prosa@prosa.dk

prosa
din IT-fagforening

KURSER

BLIV KLOGERE PÅ IT-SIKKERHED

Vi sætter fokus på IT-sikkerhed med en lang række kurser og webinarer i 2025.

NIS2: Hør om de essentielle elementer af NIS2 (Online)

Bliv klædt på, så du er klar til NIS2-implementeringen.

Onsdag 26. februar kl. 17-19

Workshop: Simuleret DDoS test (København)

Hands-on workshop: Lær at teste infrastruktur og beskytte jeres netværk.

Mandag 3. marts kl. 17-21

Vejen til din IT-sikre adfærd begynder i stenalderen (København)

IT-sikkerhed med fascinerende og humoristiske eksempler fra hjerneforskning og hverdagsadfærd.

Tirsdag 11. marts kl. 17-19

Code to Cloud – Udfordringer set fra en SOC

Få indsigt i løsninger, der styrker IT-sikkerheden og skaber robusthed i moderne cloud-miljøer.

Onsdag 19. marts kl. 17-19

Defender's Toolkit: Velocirapto (Online)

Intro til DFIR (Digital Forensics and Incident Response) – et værktøj til efterforskning af cyberhændelser.

Onsdag 2. april kl. 17-20

Scenarietræning: Operation Crimson Lynx (København)

Tag din bærbare med og løs et realistisk ransomwareangreb.

Mandag 28. april kl. 17-21

TJEK ALLE PROSAS KURSER

Vi har lavet et skarpt program med kurser og arrangementer i første halvår af 2025.

Vi har kurser inden for en lang række emner – cutting edge tech, AI, programmering, tech-karriere, arbejdsliv og IT-netværk.

Kalenderen opdateres løbende, så hold øje og find præcis dét, der booster din IT-faglighed og hverdag.

Se hele PROSAs kursuskalender og tilmeld dig kurserne her:

HAR DU EN GOD IDÉ?

Har du spørgsmål eller idéer til nye emner? Send os en mail på: kursus@prosa.dk

BØGER MED RABAT TIL PROSA-MEDLEMMER

**SPAR
30%**

Collaborative Software Design

Gien Verschatse, Evelyn van Kelle,
ISBN 9781633439252

Emerging practices, collaboration tools, and effective techniques for incorporating your key stakeholders into the software design process.

Don't spend months building the wrong software! Collaborative Software Design is a unique and practical guide for effectively involving all stakeholders in the design of software to ensure sustainable design decisions.

Vejl. pris kr. 452,-

PROSApris 316,-

Hands-On Prescriptive Analytics

Authors: Walter R. Paczkowski
ISBN 9781098153175

Business decisions in any context—operational, tactical, or strategic—can have considerable consequences. Whether the outcome is positive and rewarding or negative and damaging to the business, its employees, and stakeholders is unknown when action is approved. These decisions are usually made under the proverbial cloud of uncertainty.

Vejl. pris kr. 557,-

PROSApris 390,-

Platform Engineering

Author: Camille Fournier, Ian Nowland
ISBN 9781098153649

Until recently, infrastructure was the backbone of organizations operating software they developed in-house. But now that cloud vendors run the computers, companies can finally bring the benefits of agile custom-centricity to their own developers. Adding product management to infrastructure organizations is now all the rage.

Vejl. pris kr. 557,-

PROSApris 390,-

Financial Data Engineering

Author: Tamer Khraisha
ISBN 9781098159993

Today, investment in financial technology and digital transformation is reshaping the financial landscape and generating many opportunities. Too often, however, engineers and professionals in financial institutions lack a practical and comprehensive understanding of the concepts, problems, techniques, and technologies necessary to build a modern, reliable, and scalable financial data infrastructure. This is where financial data engineering is needed.

Vejl. pris kr. 649,-

PROSApris 454,-

Pragmatic Unit Testing in Java with JUnit, 3e

Author: Jeff Langr
ISBN 9798888651032

The classic Pragmatic Unit Testing with Java in JUnit returns for a third edition, streamlined and rewritten with updated and more accessible code examples. In this edition, you'll learn how to create concise, maintainable unit tests with confidence. New chapters provide a foundation of examples for testing common concepts, and guidance on incorporating modern AI tools into your development and testing. Updated topics include improving test quality via development mnemonics, increasing ROI through test and production code refactoring, and using tests to drive development.

Vejl. pris kr. 499,-

PROSApris 349,-

Få 20% rabat hos FACTUM BOOKS

- følg linket til FACTUM BOOKS via prosa.dk og få rabat på bøgerne.

Halmstadgade 6 · 8200 Aarhus N · Tlf. 89 37 35 95
info@factumbooks.dk · www.factumbooks.dk

INDHOLD

1_2025

6 / Silicon Vall... Ballerup!

14 / Hvad betyder kønsidentitet?

17 / Jeg er lidt ærgerlig over
techindustrien

23 / Nu kan talegenkendelse bruges
uden internettet

24 / Piger skal kunne kæmpe som
piger

30 / Jeg nørder med Raspberry Pi

33 / At arbejde med blockchain

34 / PROSA-siderne

46 / Kurser

